

Lovforslag nr. L 58. Fremsat den 16. april 1998 af fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen)

Forslag

til

Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække

Kapitel 1

Lovens formål, anvendelsesområde m.v.

§ 1. Loven har til formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og fastsætte krav om etablering af plantedække med henblik på at begrænse udvaskningen af kvælstof.

§ 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri opretter et register over virksomheder, der anvender gødning efter denne lov.

Stk. 2. Den, der driver momspligtig virksomhed med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, jf. lovens bilag 1, og har en årlig omsætning, der overstiger 20.000 kr., skal anmelde sin virksomhed til registrering i det i stk. 1 nævnte register, hvis

- 1) virksomhedens samlede husdyrbesætning overstiger 10 dyreenheder,
- 2) husdyrtætheden overstiger 1,0 dyreenhed pr. ha, eller
- 3) virksomheden modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning i planperioden.

Stk. 3. Den, der driver flere momspligtige virksomheder med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, jf. lovens bilag 1, skal anmelde sin virksomhed til registrering i det i stk. 1 nævnte register, hvis det for alle virksomhederne under et gælder, at den årlige omsætning overstiger 20.000 kr., og

- 1) virksomhedernes samlede husdyrbesætning overstiger 10 dyreenheder,

- 2) husdyrtætheden overstiger 1,0 dyreenhed pr. ha, eller
- 3) virksomhedernes samlet modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning i planperioden.

Stk. 4. Hvis virksomhederne, jf. stk. 3, er selvstændigt registrerede efter momsloven, kan virksomhederne dog registreres hver for sig.

Stk. 5. Andre, der driver momspligtig virksomhed med planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, jf. lovens bilag 1, kan anmelde sin virksomhed til registrering i det i stk. 1 nævnte register, hvis den årlige omsætning overstiger 20.000 kr.

Stk. 6. Til de registrerede virksomheder udstedes et bevis for registreringen.

Stk. 7. Anmeldelse til registrering skal ske inden en dato fastsat af ministeren. Hvis virksomheden senere bliver registreringspligtig, skal anmeldelse til registrering dog ske senest 21 dage efter, at registreringspligten indtræder.

Stk. 8. Når virksomheden ikke længere har pligt til at være registreret, jf. stk. 2 og 3, eller den registrerede ikke længere ønsker sin virksomhed registreret, jf. stk. 5, kan den registrerede anmode om, at virksomheden afmeldes fra registeret med virkning fra førstkommende 1. august. Ved overdragelse eller ophør af virksomhed skal den registrerede inden 21 dage foretage afmeldelse fra registeret. Ministeren kan afmelde en virksomhed fra registeret fra

førstkommende 1. august, hvis virksomhedens omsætning falder til under 20.000 kr. årligt.

Stk. 9. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om registerets opbygning, ajourføring, om anmeldelse til registrering og krav om dokumentation for, at betingelserne for optagelse i registeret er opfyldt, samt fastsætte regler for, hvilke oplysninger en anmeldelse til registrering skal indeholde.

Stk. 10. Ministeren fastsætter nærmere regler om, hvordan en dyreenhed skal opgøres.

§ 3. Lovens bestemmelser om plantedække, jf. kapitel 3, omfatter momspligtige virksomheder med en årlig omsætning på over 20.000 kr., som driver virksomhed med planteavl eller husdyravl eller kombinationer heraf, jf. lovens bilag 1, og som har et samlet areal på 10 ha eller derover. Ved opgørelse af arealet medregnes forpagtede og lejede arealer.

§ 4. Ved planperioden forstås perioden fra den 1. august til den 31. juli. Afmeldes en virksomhed af det i § 2, stk. 1, nævnte register efter § 2, stk. 8, 2. pkt., løber planperioden dog kun til dato for afmeldelsens modtagelse.

Kapitel 2

Gødskning

§ 5. I planperioden må registreringspligtige eller registrerede virksomheders forbrug af kvælstof til gødningsformål, jf. §§ 10-14, ikke overstige virksomhedens kvote for kvælstof, jf. §§ 6-9.

§ 6. For planperioden skal virksomhedens samlede kvote for kvælstof beregnes som summen af kvoterne for de enkelte marker i virksomheden. For hver enkelt mark beregnes kvoten på grundlag af markens størrelse, afgrøde, forfrugten og afgrødens kvælstofnorm i det pågældende klimaområde og jordbonitet.

Stk. 2. Virksomhedens samlede kvote for kvælstof skal korrigeres efter kvælstofprognosen for planperioden.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter kvælstofnormer for afgrøderne ved standardudbytte for klimaområder, jordboniteter og særlige vandingsbehov, planperiodens kvælstofprognose og regler om, hvorledes markens størrelse og afgrøde fastsættes.

Stk. 4. For virksomheder, der driver gartneri, planteskoler, dyrkning af frugt og bær eller skovbrug, kan ministeren fastsætte afgrødernes kvælstofnormer, samt regler om beregning af virksomhedens samlede kvote for kvælstof.

§ 7. Virksomhedens samlede kvote for kvælstof skal efter regler fastsat af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fradrages en andel af den totale mængde af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning end husdyrgødning, der er brugt i den foregående planperiode, jf. §§ 11-14.

§ 8. Virksomhedens samlede kvote for kvælstof kan korrigeres, hvis det forventede udbytte for en afgrøde afviger fra afgrødens fastsatte standardudbytte, jf. § 6, stk. 3. Korrektion for højere forventet udbytte kan alene ske, hvis der foreligger dokumentation for, at der i tidligere planperioder er høstet højere udbytter end standardudbyttet for den pågældende afgrøde.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om dokumentationen af højere forventede udbytter.

§ 9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at virksomhedens kvælstofkvote for en mark efter ansøgning kan forhøjes, hvis der på grund af ekstreme vejrligstilfælde bortfyger eller udvaskes kvælstof. Ministeren kan herunder fastsætte regler om ansøgningsens udformning og indhold.

§ 10. For planperioden skal virksomhedens samlede forbrug af kvælstof beregnes som summen af forbruget af kvælstof i husdyrgødning, jf. §§ 11-12, anden organisk gødning end husdyrgødning, jf. § 13, og handelsgødning, jf. § 14.

§ 11. Den totale mængde af kvælstof i husdyrgødning beregnes som virksomhedens produktion af kvælstof i husdyrgødning, tillagt planperiodens primo og fratrukket planperiodens ultimo lager af kvælstof i husdyrgødning samt tillagt modtaget og fratrukket afsat kvælstof i husdyrgødning inden for planperioden, jf. stk. 4.

Stk. 2. Virksomhedens produktion af kvælstof i husdyrgødning beregnes på grundlag af normer for det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning, virksomhedens gennemsnitsbesætning og staldsystemer. Produktionen af kvælstof i hus-

dyrgødning kan korrigeres for afvigelser i ydelses- og produktionsniveau, samt fodermængde og -sammensætning på grundlag af korrektionsfaktorer, jf. stk. 5, hvis afvigelserne kan dokumenteres ved driftbilag.

Stk. 3. Virksomhedens primolager af kvælstof i husdyrgødning fastsættes som den forudgående planperiodes ultimolager. Virksomhedens ultimolager af kvælstof i husdyrgødning fastsættes af virksomheden efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

Stk. 4. Virksomheden kan alene fratække kvælstof i husdyrgødning, jf. stk. 1, hvis husdyrgødningen er afsat til en registreret virksomhed, jf. § 2, eller til biogas- og fællesanlæg.

Stk. 5. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter nærmere regler om opgørelse af virksomhedens besætning, normer for det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning, korrektion af normer på grund af afvigelser i ydelses- og produktionsniveau, indhold og udformningen af aftaler m.v. om overførsel af husdyrgødning, samt fastsættelse af virksomhedens ultimolager af kvælstof i husdyrgødning.

Stk. 6. Indholdet af kvælstof i afgasset biomasse, hvori indgår anden organisk gødning end husdyrgødning, beregnes efter regler fastsat af ministeren.

§ 12. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter de andele af den totale mængde af kvælstof i husdyrgødning, som skal anvendes ved beregning af forbruget af kvælstof i husdyrgødning.

Stk. 2. Ved blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning end husdyrgødning herunder afgasset biomasse, fastsættes den andel, der skal anvendes ved beregning af forbruget af kvælstof, som gennemsnittet af de fastsatte andele for de enkelte gødningstyper vægtes i forhold til den totale mængde kvælstof i gødningstyperne. For afgasset biomasse kan andelen dog fastsættes som andelen for svinegylle.

§ 13. Den totale mængde af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning, beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler for bestemmelse af kvælstofindholdet i anden organisk gødning end

husdyrgødning. Ministeren fastsætter endvidere de andele, som skal anvendes ved beregningen af forbruget af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning.

§ 14. Virksomhedens forbrug af kvælstof i handelsgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den handelsgødning, der er leveret til virksomheden i planperioden tillagt planperiodens primolager og fratrukket planperiodens ultimolager af kvælstof i handelsgødning.

Stk. 2. Virksomhedens primolager af kvælstof i handelsgødning fastsættes som den forudgående planperiodes ultimolager. Virksomhedens ultimolager af kvælstof i handelsgødning fastsættes af virksomheden efter regler fastsat af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

§ 15. Hvis den registrerede før udløb af den ordinære planperiode ophører med at eje eller have brugsret til et areal, hvortil der er en kvælstofkvote, jf. § 6, skal den registrerede virksomheds kvælstofforbrug på arealet beregnes, jf. §§ 10-14, på arealet for den forløbne del af planperioden. Den, der overtager arealet eller brugsretten hertil, skal, såfremt denne virksomhed er registreret efter § 2, have skriftlig oplysning om forbruget og kvoten. Forbruget og kvoten for den samlede planperiode henregnes herefter til den virksomhed, der har overtaget arealet eller brugsretten hertil, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Hvis skriftlig oplysning, som nævnt i stk. 1, 2. pkt., ikke gives, henregnes kvælstofforbruget til den, der har overdraget arealet eller brugsretten hertil.

Stk. 3. Hvis et areal eller brugsretten hertil overdrages før udløbet af den ordinære planperiode, og kvælstofforbruget på arealet for den forløbne del af planperioden overstiger kvoten for det pågældende areal for hele planperioden, henregnes den del af kvælstofforbruget, der overstiger kvoten, til den, som har overdraget arealet eller brugsretten hertil, medmindre den, der overtager arealet eller brugsretten hertil, erklærer, at kvælstofforbruget kan henregnes til denne.

Stk. 4. Hvis den virksomhed, der overtager arealet eller brugsretten hertil før udløb af den ordinære planperiode, ikke er registreret eller er registreringspligtig efter § 2, henregnes forbruget for den forløbne del af planperioden til den,

som har overdraget arealet eller brugsretten hertil. Kvoten for den samlede planperiode henregnes til den virksomhed, der har overdraget arealet eller brugsretten hertil.

§ 16. Hvis den registrerede virksomhed før udløb af den ordinære planperiode overdrager oplagret husdyrgødning eller anden organisk gødning, skal virksomheden opgøre en ultimobeholdning på overdragelsestidspunktet, jf. § 11, stk. 3. Oplysninger om ultimobeholdning gives skriftligt til den, der overtager den oplagrede husdyrgødning eller anden organisk gødning. Ultimobeholdningen henregnes til denne, jf. dog stk. 2-3.

Stk. 2. Hvis den virksomhed, der overtager ultimobeholdningen, ikke har fået skriftlig oplysning om ultimobeholdningen, fastsættes ultimolageret, for den virksomhed, der overdrager ultimobeholdningen, til 0.

Stk. 3. På grundlag af ultimobeholdningen, jf. stk. 1-3, opgøres kvælstofforbruget for planperioden for den virksomhed, der overdrager den oplagrede husdyrgødning eller anden organisk gødning, for den forløbne del af planperioden indtil overdragelsestidspunktet.

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte nærmere regler om den form de i §§ 15-16 nævnte oplysninger skal have, om oplysningernes opdeling i forskellige gødnings typer, marker m.v., samt om hvordan oplysningerne skal kunne dokumenteres og kontrolleres.

Kapitel 3

Plantedække

§ 18. På 65 procent af virksomhedens dyrkede eller udtagne arealer, dog ikke arealer, der anvendes til gartneri, herunder væksthushgartneri, skovbrug, frugtplantage eller planteskole, skal der etableres et plantedække med en eller flere af de afgrøder, der er nævnt i lovens bilag 2.

Stk. 2. For hver virksomhed skal der, ud over det i stk. 1 nævnte areal med plantedække, i et areal svarende til mindst 6 procent af det areal, som er udtaget eller dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret, udlægges en efterafgrøde efter normale driftsmæssige principper. Dette krav er opfyldt, hvis arealet med efterafgrøder som gennemsnit over indeværende planperiode og op til

de fire forudgående planperioder udgør 6 procent eller mere af det areal, som er udtaget eller dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret. Arealer, som udlægges med efterafgrøder, jf. pkt. 1, skal anvendes til en forårssæt afgrøde det efterfølgende forår.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, hvilke afgrøder der skal medtages ved beregningen af det i stk. 2 nævnte krav, hvilke afgrøder der kan anvendes som eftergrøder og regler for dyrkning af disse afgrøder.

Stk. 4. Ministeren kan, for de virksomheder, som alene skal opfylde lovens krav om plantedække, jf. § 3, fastsætte regler om kontrol samt om hvilke optegnelser virksomheden skal føre.

§ 19. Til opfyldelse af kravet i § 18, stk. 1, kan en virksomhed efter aftale med andre virksomheder, der er omfattet af § 3, medregne arealer under disse, hvis

- 1) arealerne er udlagt med afgrøder nævnt i lovens bilag 2,
- 2) afstanden fra driftslederens bolig til arealerne ad den benyttede vej ikke overstiger 5 km, og
- 3) aftalen er indgået skriftligt før 1. september i det år, hvor plantedækket skal være etableret.

Stk. 2. Kravet i § 18, stk. 1, kan, for så vidt angår indtil 20 procent af virksomhedens dyrkede eller udtagne arealer, opfyldes ved nedmuldning af halm fra korn- og rapsafgrøder. Til erstatning af 1 ha udlagt med afgrøder nævnt i lovens bilag 2 skal der nedmuldes halm på mindst 1,6 ha. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse. Et areal, hvorpå der både er nedmuldet halm og etableret plantedække med afgrøder i overensstemmelse med lovens bilag 2, kan kun medregnes en gang med henblik på opfyldelse af kravet i § 18, stk. 1.

§ 20. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan i særlige tilfælde og efter skriftlig ansøgning tillade, at en virksomhed fraviger bestemmelsen i § 18.

Kapitel 4

Planlægnings- og regnskabskrav

§ 21. Virksomheder, der er omfattet af § 2, skal for hver planperiode udarbejde en markplan og en gødningsplan for dyrkede og udtagne arealer.

Stk. 2. Markplanen skal for hver mark angive den planlagte dyrkningsmæssige anvendelse, jf. kapitel 2, og etablering af plantedække, jf. kapitel 3.

Stk. 3. Den del af markplanen, der omfatter marker, hvor der er etableret et plantedække, jf. kapitel 3, eller som er udtaget af driften samt det samlede areal, der planlægges udtaget eller dyrket, skal udarbejdes senest den 1. september i den pågældende planperiode. Den resterende del af markplanen skal foreligge senest den følgende 31. marts.

Stk. 4. Gødningsplanen skal foreligge senest den 31. marts i den pågældende planperiode og angive:

- 1) virksomhedens planlagte, samlede kvote for kvælstof, herunder de enkelte markers kvote for kvælstof, jf. §§ 6-9, samt de enkelte markers behov for fosfor, og
- 2) virksomhedens planlagte forbrug af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning end husdyrgødning, jf. §§ 10-13,
- 3) virksomhedens planlagte forbrug af kvælstof i handelsgødning, jf. § 14.

Stk. 5. Ændringer i planerne, jf. stk. 1-4, som følge af ændret valg af afgrøder, kvælstofprognosen, jf. § 6 eller forhold, der er omfattet af § 9, skal registreres i planerne, inden der disponeres efter disse. Andre ændringer skal registreres senest 7 dage efter, at de er gennemført. Dato for udarbejdelse af planen samt ændringer i denne skal fremgå af planen.

Stk. 6. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter nærmere regler om mark- og gødningsplanens udformning og indhold.

§ 22. Virksomheden skal hvert år udarbejde gødningsregnskab for den afsluttede planperiode og indsende en underskrevet kopi heraf til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri senest den følgende 31. marts. Ved afmeldelse fra det i § 2, stk. 1, nævnte register, jf. § 2, stk. 8, skal virksomheden senest ved udgangen af den 6. måned efter afmeldelsen udarbejde gødningsregnskab for den forløbne del af planperioden og inden samme dato indsende en underskrevet kopi heraf til ministeren.

Stk. 2. Gødningsregnskabet skal opgøres på grundlag af virksomhedens mark- og gødningsplan, jf. § 21 og angive

- 1) virksomhedens samlede kvote for kvælstof, jf. §§ 6-9, og virksomhedens samlede forbrug af kvælstof, jf. §§ 10-14,
- 2) besætningsstørrelse opgjort i antal dyreenheder og det samlede areal med et gødningsbehov, og
- 3) virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret et plantedække og det samlede areal hvorpå der er etableret efterafgrøder, jf. kapitel 3.

Stk. 3. Ministeren fastsætter regler om gødningsregnskabs udformning og indhold, opbevaring af bilag m.v., samt regler om opgørelsen af arealer med gødningsbehov.

§ 23. Mark- og gødningsplanen samt gødningsregnskabet skal udarbejdes på et skema, der er udarbejdet af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren kan godkende andre skemaer, herunder skemaer, der er baseret på edb-programmer.

Stk. 3. Mark- og gødningsplanerne samt gødningsregnskabet skal opbevares i mindst 5 år.

Kapitel 5

Gødningsleverandører

§ 24. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at virksomheder, som sælger eller afgiver kvælstofholdig gødning, skal indberette hvilke virksomheder, der er afsat gødning til, herunder den afsatte gødningstype og -mængde, samt kvælstofindholdet i den afsatte mængde. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om, at biogas- og fællesanlæg skal indberette, hvilke virksomheder, de modtager gødning fra, herunder gødningstypen og -mængden, samt kvælstofindholdet i den modtagne gødning.

Kapitel 6

Administration af loven

§ 25. Afgørelser efter loven træffes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Stk. 2. Ministeren fører tilsyn med, at der ikke sker overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør heraf.

§ 26. Henlægger ministeren for fødevarer,

F. t. l. om jordbrugets anvendelse af gødning

landbrug og fiskeri sine beføjelser til at træffe afgørelser efter loven til en institution under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgang til at klage over afgørelserne, herunder om, at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 27. Virksomheder, der er omfattet af loven, skal efter anmodning fra ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, give alle oplysninger, herunder om økonomiske og regnskabsmæssige forhold, som har betydning for kontrollen, herunder til afgørelse af om et forhold falder ind under lovens regler.

§ 28. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til virksomheder, der er omfattet af loven, for at uøve de beføjelser, loven eller regler fastsat i medfør heraf tillægger ministeren. Efter samme regler har ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, adgang til hos virksomhederne på stedet at gennemgå deres regnskaber og forretningsbøger m.v. I det omfang de nævnte oplysninger er registreret elektronisk omfatter adgangen til dem også elektronisk adgang hertil. Ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, kan udtage prøver til undersøgelser uden at skulle betale herfor. Virksomhedens ejer og de hos denne ansatte skal yde ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil fornøden vejledning og hjælp ved kontrollen.

Kapitel 7

Strafbestemmelser

§ 29. Med bøde straffes den, der overtræder § 2, stk. 2-3, § 5, § 18, stk. 1-2, § 21, stk. 1-5, § 22, stk. 1-2, § 23, stk. 1 og 3, § 24 og § 27, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. Ved fastsættelsen af bøder for overtrædelse af § 5 udmåles en skærpet bøde med udgangspunkt i overtrædelsens omfang målt i kg kvælstof og i kg kvælstof pr. ha.

Stk. 3. I regler, der fastsættes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne.

Stk. 4. Forældelsesfristen for overtrædelse af

lovens bestemmelser eller regler udfærdiget i medfør af loven er 4 år.

Stk. 5. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 30. Skønnes en overtrædelse ikke at ville medføre højere straf end bøde, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger dertil, tilkendegive den pågældende, at sagen kan afgøres uden retslig forfølgning, hvis den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig rede til inden for en nærmere angivet frist, der efter begæring kan forlænges, at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde.

Stk. 2. Med hensyn til den i stk. 1 nævnte tilkendegivelse finder bestemmelsen i retsplejelovens § 831, stk. 1, nr. 2 og 3, om indholdet af et anklageskrift tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet eller afsonet, bortfalder videre forfølgning.

Kapitel 8

Overgangs- og ikrafttrædelsesbestemmelser

§ 31. Loven træder i kraft den 1. august 1998.

Stk. 2. § 7, stk. 5, nr. 3, i lov om landbrugsjendomme, jf. lovebekendtgørelse nr. 769 af 24. august 1994, ophæves. Nr. 4 og 5 bliver herefter nr. 3 og 4.

Stk. 3. Regler, der er udstedt i medfør af den i stk. 2 nævnte bestemmelse, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 32. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter med henblik på den planperiode, som en virksomhed for første gang er registreret i, regler om beregning af den andel af det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning tilført i den forudgående planperiode, der skal fradrages virksomhedens samlede kvote for kvælstof, jf. § 7, om beregning af virksomhedens primolager af kvælstof i husdyrgødning, jf. § 11, samt om bestemmelse af forfrugt, jf. § 6.

Stk. 2. Ministeren fastsætter overgangsregler for virksomheder, der har forlænget planperiode 1997/98 i henhold til § 5 i bekendtgørelse nr. 624

af 15. juli 1997 om jordbrugets anvendelse af gødning.

§ 33. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Momspligtige virksomheder omfattet af loven**Branchekoder:**

01			Landbrug, jagt mv.
	01.1		Planteavl
		01.11	Agerbrug
		01.11.10	Kornavl
		01.11.90	Agerbrug i øvrigt
		01.12	Gartnerier og planteskoler
		01.12.10	Gartnerier
		01.12.20	Planteskoler
		01.13	01.13.00 Dyrkning af frugt og bær
	01.2		Husdyravl
		01.21	Kvægavl
		01.21.10	Malkekvæghold
		01.21.90	Anden kvægavl
		01.22	Heste-, fåre- og gedeavl
		01.22.10	Stutterier
		01.22.20	Fåre- og gedeavl
		01.23	01.23.00 Svineavl
		01.24	01.24.00 Fjerkræavl
		01.25	Anden husdyravl
		01.25.10	Pelsdyravl
		01.25.90	Opdræt af andre dyr
	01.3	01.30	01.30.00 Planteavl kombineret med husdyravl (blandet drift)
02	02.0		Skovbrug
		02.01	02.01.00 Skovbrug

Plantedække

Afgrøder, der kan anvendes:

Vintersæd	- Vinterhvede - Vinterrug - Vinterbyg - Vintertriticale
Majs	- Fodermajs
Græsmarksafgrøder	- Græsarter og kløverarter i græsmarksblandinger - Lucerne - Vedvarende græsarealer - Italiensk rajgræs til foderbrug
Rodfrugter	- Roer - Fabriks- og industrikartofler
Frøafgrøder	- Frøgræs - Kløverfrø og anden bælgseedsfrø - Vinterraps - Solsikker - Roefrø - Kommen - Havefrø og medicinalafgrøder
Grønt, frugt og bær	- Sildige frilandsgrøntsager - Frugt- bærkulturer

Juletræer og pyntegrøntkulturer

Efterafgrøder

Alle dyrkede afgrøder med vækst om efteråret, der anvendes som mellemafgrøder, og som nedvisnes eller nedpløjes. Etableringen af efterafgrøder skal ske efter normale driftsmæssige principper, således at efterafgrøden kan udvikle sig bedst muligt. Normale driftsmæssige principper indbefatter bl.a. et kvælstofbehov på 0 kg N/ha.

Andre afgrøder

Afgrøder, der kan sidestilles med de ovenfor anførte.

Udtagne arealer

Arealer, der er udtaget af driften, og som giver ret til støtte efter Det Europæiske Fællesskabs rådsforordning 1765/92 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder, kan medregnes som grønne marker.

Nedpløjning

Arealer udlagt med græsmarksefterafgrøder, frøafgrøder og efterafgrøder kan ikke medregnes, hvis de nedpløjes før den 20. oktober.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

I. Lovforslagets indhold

Formålet med lovforslaget er at begrænse udvaskningen af kvælstof fra jordbrugsarealer.

Med Vandmiljøplanen fra 1987 blev det besluttet, at udvaskningen af kvælstof fra jordbrugsarealer skulle reduceres med 100.000 tons. De væsentligste foranstaltninger, som blev iværksat med henblik på at nå dette mål, var krav om opbevaringskapacitet og udbringningstider for husdyrgødning, krav om udarbejdelse af sædskifte- og gødningsplaner, samt krav om 65 pct. grønne marker.

Reguleringen af sædskifte- og gødningsplanlægningen blev strammet væsentlig som led i en handlingsplan fra 1991 om en bæredygtig udvikling i landbruget. Det blev besluttet, at afgrøder ikke måtte tildeles kvælstof ud over de økonomisk optimale normer, og at kvælstof i husdyrgødning som minimum skulle udnyttes med en vis procentdel. Samtidig pålagdes jordbrugere at udarbejde et gødningsregnskab.

Imidlertid har man konstateret, at de gennemførte foranstaltninger er utilstrækkelige til at nå reduktionsmålsætningen for udvaskning af kvælstof.

I forbindelse med forhandlingerne om finansloven for 1998 indgik regeringen og en række partier i Folketinget en aftale om yderligere reduktion af landbrugets udledning af kvælstof. Målet med aftalen var introduktion af nye foranstaltninger, som kunne sikre en samlet reduktion af markbidraget med 100.000 tons kvælstof. Heraf skønnedes godt 60.000 tons allerede at kunne opnås på grundlag af besluttede tiltag. For at opfylde målsætningen om en yderligere reduktion på 35.000 - 40.000 tons fastsattes en bred vifte af virkemidler, heriblandt våde enge, SFL-områder (særligt følsomme landbrugsområder), skovrejsning, bedre forerudnyttelse, skærpede harmonikrav og skærpelse af kravet til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning. I det omfang disse midler beregningsmæssigt måtte vise sig utilstrækkelige til at nå de angivne reduktionsmål, ville man anvende en miljømæssig begrundet sæk-

ning af gødningsnormer kombineret med en overforbrugsafgift på forbruget ud over normerne.

Beregninger fra Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) og Danmarks JordbrugsForskning (DJF) har vist, at det for at nå de angivne reduktionsmål er nødvendigt at sænke afgrødernes kvælstofnormer.

Aftalen blev gennem politiske forhandlinger udviklet og præciseret, og forhandlingerne resulterede den 17. februar 1998 i en endelig aftale vedrørende Vandmiljøplan II. Aftalen er medtaget som bilag til lovforslaget og beskriver de tiltag, der er nødvendige for at nå den ønskede reduktion.

Parterne er blandt andet enige om

- at der i Skatteministeriets regi indføres en generel afgift på kvælstofgødning, således at kun virksomheder, der undergives gødningsplanreguleringen, kan erhverve afgiftsfri gødning,
- at der skal ske en nedsættelse af kvælstofnormerne med 10 pct., således at der samlet er tale om et vægtet gennemsnit på 10 pct. for normen,
- at der skal indføres en bøde med faste satser på forbrug af kvælstofgødning udover de fastsatte sænkede gødningsnormer, idet sanktionsniveauet generelt skærpes,
- at der skal indføres et krav om 6 pct. efterafgrøder.

Der etableres således en sammenhæng imellem afgiftssystemet og gødningsplanreguleringen, hvorefter alene virksomheder, der er registreret i gødningsplan-systemet kan erhverve afgiftsfri gødning. Disse virksomheder er underlagt krav om at skulle gødske efter de sænkede normer og skal hvert år udfylde et gødningsregnskab. Med henblik på kontrol vil salget af afgiftsfri gødning blive indrapporteret til tilsynsmyndigheden (Plantedirektoratet) fra gødningsforhandlingerne.

Gennemførelsen af en nedsættelse af kvælstofnormerne og skærpet sanktionsniveau ved merforbrug af kvælstof samt af kravet om 6 pct. efterafgrøder skal ske i Fødevareministeriets regi ved nærværende lovforslag, mens indførelsen af en generel afgift skal ske i Skatteministeriets regi.

Miljø- og energiministeren fremsætter samtidig

med nærværende lovforslag et lovforslag til opfølgning af Vandmiljøplan II-aftalen, hvori præciseres det hjemmelsmæssige grundlag i miljøbeskyttelsesloven til regulering af harmonikravene, som fastsættes i bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

Det er hensigten med lovforslaget at skabe grundlaget for en tilpasning af de hidtidige regler om jordbrugets anvendelse af gødning, som blev gennemført som et resultat af Handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget. Reglerne er nu indeholdt i bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997. Tilpasningen omfatter de ovennævnte stramminger. Endvidere tilvejrings grundlag for et forhøjet bødeniveau. Endelig søges hjemmel til at afslutte sager om overtrædelse af loven ved administrative bødeforelæg.

Det er hensigten, at jordbrugere også fremover skal gennemføre en mark- og gødningsplanlægning forud for tilførsel af gødning. Ved planperiodens begyndelse skal der således udarbejdes en markplan, hvoraf det fremgår, hvilke afgrøder virksomheden planlægger at dyrke i den pågældende planperiode, herunder udlæg af efterafgrøder. Endvidere skal der udarbejdes en gødningsplan, hvori kvoten for kvælstof på virksom-

hedens arealer opgøres. Virksomhedens samlede kvote for kvælstof fastlægger den maksimale mængde kvælstof, der må tilføres på virksomhedens marker.

På grundlag af en ajourført mark- og gødningsplan skal virksomheder efter afslutningen af planperioden udarbejde et gødningsregnskab, der viser virksomhedens forbrug af kvælstof i forhold til virksomhedens samlede kvote for kvælstof. Gødningsregnskabet sammenholdt med virksomhedens mark- og gødningsplan udgør grundlaget for tilsynsmyndighedens kontrol af, om reglerne er overholdt.

II. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat og kommuner.

Lovforslaget forventes at medføre forøgede netto-udgifter for staten.

Lovforslaget skønnes at medføre merudgifter til administration og kontrol af loven på 12,9 mill. kr. i 1998, 16,0 mill. kr. i 1999 og 21,9 mill. kr. fra år 2000 og fremover. Lovforslaget skønnes endvidere at medføre merudgifter på 10,2 mill. kr. til etablering af en bygning i tilknytning til de eksisterende bygninger ved Kirkegaardsmarken, Sorgenfri, som angivet nedenfor:

Mill. kr.	1998	1999	2000	2001
Administration og kontrol af loven	12,9	16,0	21,9	21,9
Byggeri på Kirkegaardsmarken, Sorgenfri	-	10,2	-	-
Merudgift i alt	12,9	26,2	21,9	21,9

Lovforslaget skønnes ikke at få finansielle eller administrative konsekvenser for amtskommuner og kommuner.

a. Aktivitetsforudsætninger

Administrationen og kontrollen af det foreslåede regelsæt vil blive tilrettelagt med udgangspunkt i retningslinierne for administrationen og kontrollen af de hidtidige regler om jordbrugets anvendelse af gødning, grønne marker m.v.

Forud for hver planperiode udsendes en vejledning med skemaer til jordbrugerne. I vejledningen informeres om reglerne og om udfyldning af skemaer.

Med henblik på kontrol af reglerne indsendes gødningsregnskaber efter udløbet af planperioden. Gødningsregnskaberne registreres edb-mæssigt. Der udføres en række edb-kontroller af de indsendte gødningsregnskaber. Endvidere udvælges et antal virksomheder til fysisk kontrol på virksomheden af de selvan-

givne oplysninger, og der gennemføres administrativ kontrol af de selvangivne oplysninger.

Hvis det på baggrund af kontrollen må antages, at en virksomhed ikke har overholdt reglerne, tages der i givet fald de fornødne skridt til at afslutte sagen med bøde.

Som noget nyt skal der i medfør af den foreslåede ordning ske en registrering i et særligt register af de virksomheder, der omfattes af reglerne om anvendelse af gødning. Registrerede virksomheder vil være fritaget for gødningsafgift, jf. forslag til lov om afgift af kvælstofindholdet i gødninger m.m.. Endvidere skal virksomheder, der sælger eller afgiver kvælstofholdig gødning, f.eks. leverandører af handelsgødning og kommuner, der leverer slam til jordbrugsformål, indberette oplysninger til Plantedirektoratet om afsætning af gødning. Oplysningerne vil indgå i en krydskontrol af gødningsregnskaberne.

Gødningsregnskabet vil endvidere blive udformet

således, at oplysningerne i dette kan danne grundlag for kontrol af harmonireglerne, hvor kontrollen ved særskilt beslutning vil blive henlagt til Plantedirektoratet.

Det er hensigten, at samtlige ca. 65.000 gødningsregnskaber skal indsendes til kontrol hvert år, hvor der hidtil er indkaldt ca. 30.000 regnskaber pr. år. Denne udvidelse af kontrolomfanget vil dog allerede træde i kraft med virkning for gødningsregnskaberne for 1997/98, der indsendes i begyndelsen af 1999. Det øgede antal gødningsregnskaber og en øget kontrolintensitet samt det forhold, at kriterierne for udvælgelse til kontrol skærpes i forbindelse med behandlingen af

gødningsregnskaber udarbejdet på grundlag af reglerne i lovforslaget, vil udvide Plantedirektoratets arbejde med administration og kontrol af regelsættet meget betydeligt. Indsendelse af gødningsregnskaber udarbejdet på grundlag af reglerne i lovforslaget sker første gang i begyndelsen af år 2000.

I medfør af lovforslaget skal der oprettes et register over de virksomheder, der er omfattet af loven.

b. Administration og kontrol af loven

De samlede driftsudgifter af lovforslaget forventes i perioden 1998 til 2001 at blive følgende:

Mill. kr.	1998	1999	2000	2001
Bevilling på finanslov 1998	17,4	11,0	11,0	11,0
Udgifter som følge af lovforslaget:				
11. Løn	2,1	7,9	15,7	15,7
14. Køb af varer og tjenesteydelser	9,8	8,1	6,2	6,2
15. Erhvervelse af materiale, netto	1,0	-	-	-
Efter lovforslaget	30,3	27,0	32,9	32,9
Merudgift	12,9	16,0	21,9	21,9

Det bemærkes, at der i bevillingerne ovenfor i alle årene indgår en bevilling på 1 mill. kr. til kontrol på pesticidområdet.

I 1998 forventes anvendt 2,1 mill. kr. til løn og 0,8 mill. kr. til øvrige driftsudgifter til ansættelse af 4 AC-årsværk til forarbejde og implementering af loven. I 1999 forventes yderligere anvendt 2,2 mill. kr. løn og 0,5 mill. kr. til øvrige driftsudgifter til nyansættelser til behandling af samtlige gødningsregnskaber for gødningsåret 1997/98, der er blevet indsendt i 1998.

Samtidig forventes anvendt 3,6 mill. kr. til løn og 2,8 mill. kr. til øvrige driftsudgifter til en nødvendig opretholdelse af administrationen og kontrol af de gældende regler. I 2000 forventes yderligere anvendt 7,8 mill. kr. til løn og 2,1 mill. kr. til øvrige driftsudgifter til ansættelse af 21 årsværk. Derudover skal kontrolomfanget i Plantedirektoratets distrikter fordobles. Fra 2001 og fremover forventes personaleforbruget opretholdt uændret. Det forventede merforbrug af årsværk fremgår af følgende:

Årsværk	1998	1999	2000	2001
Antal årsværk i alt på finanslov 1998	472	473	470	470
Efter lovforslaget	476	489	507	507
Forøgelse af antal årsværk	4	16	37	37

Der forventes i årene 1998 og 1999 anvendt ca. 14 mill. kr. til indkøb af hardware og udvikling af software og kurser i forbindelse med implementering. Der forventes, at blive behov for indkøb af 20 - 30 stationære PC'ere til administrationen samt 20 - 30 bærbare PC'ere til brug for kontrollen i marken. Indkøbet forventes at beløbe sig til ca. 1 mill. kr.

Med hensyn til udvikling af software ventes følgende opgaver i 1998:

- Der bliver behov for at kunne registrere virksomheder, der er omfattet af reglerne og som kan købe afgiftsfri gødning. Denne registrering forventes at ske som en videreudvikling af det eksisterende GLR-system, hvori er indeholdt grunddata om samtlige landbrug i Danmark.
- Grovvareselskaber forpligtes til at levere oplysninger om salg af handelsgødning. Oplysningerne skal krydses med oplysningerne i gødningsregnskaberne. Dette kræver videreudvikling af det eksisterende

de GLR-system, og der skal udvikles software til at håndtere overførslen af data fra grovvareselskaberne til GLR-systemet.

- Nøgletalssystemer skal tilrettes i overensstemmelse med de nye bestemmelser. Herudover skal systemet udvikles således, at det kan modtage og behandle data fra det ændrede GLR-system.
- Med henblik på at forbedre sagsbehandlingen samt sagsstyringen skal nøgletalssystemet udvikles til at kunne registrere og behandle oplysninger fra kontrolrapporter.
- Nøgletalssystemet skal udvikles således, at Plantedirektoratet kan tilbyde elektronisk indberetning, hvor jordbrugeren via Internettet kan indtaste oplysningerne direkte i registeret.
- Systemet skal udbygges til at modtage de 35.000 ekstra skemaer, og der skal gennemføres ændringer i udtrækningskriterierne i nøgletalssystemet.

Skønnet på 10 mill. kr. er det bedst mulige, der kan foretages på nuværende tidspunkt uden at indhente tilbud. Softwareudviklingen forventes at skulle udbydes i licitation. For at nå de ovenfor nævnte tidsfrister vil det være nødvendigt meget hurtigt at indgå forpligtende aftaler. Plantedirektoratet overvejer at inddrage

konsulentbistand i forbindelse med udformning af udbudsmateriale.

Der forventes yderligere udviklingsopgaver på ca. 4 mill. kr. i 1999. Der skal udvikles et system, der kan integrere nøgletalssystemets kontroloplysninger med kontroloplysninger fra Plantedirektoratets øvrige kontrolordninger, og der skal udvikles et system, der gør det muligt at overføre kontroloplysninger elektronisk fra bærbare PC'ere til Plantedirektoratets centrale system.

c. Byggeri på Kirkegaardsmarken, Sorgenfri

Det vil være nødvendigt at etablere en bygning i tilknytning til de eksisterende bygninger ved Kirkegaardsmarken, Sorgenfri, idet Plantedirektoratet ikke råder over kontorfaciliteter til det antal medarbejdere, som loven skaber behov for.

Der forventes bygget ca. 700 kvm. kontorlokaler (11.000 kr. pr. kvm.) og ca. 300 kvm. kælder (5.000 kr. pr. kvm.) til arkiv. Anlægsudgiften skønnes at udgøre 9,2 mill. kr. eksklusiv eventuel anlægsudgift. De forventede udgifter til inventar skønnes at udgøre 1 mill. kr. Det samlede merudgiftsbehov forventes at blive 10,2 mill. kr. som anført nedenfor:

Mill. kr.	1998	1999	2000	2001
Bevilling på finanslov 1998	-	-	-	-
Efter lovforslaget	-	10,2	-	-
Merudgift	-	10,2	-	-

III. Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Lovforslagets økonomiske konsekvenser for erhvervet er beregnet af Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut. Den nedsatte kvælstofnorm skønnes at medføre omkostninger for erhvervet på 112 mill. Kr./år, hvortil kommer tab som følge af, at afgrøderne vil have et mindre proteinindhold. Endvidere vil de skærpede krav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning betyde omkostninger på ca. 200 mill. kr./år for erhvervet, og kravet om etablering af efterafgrøder vil indebære en omkostningsforøgelse på 150 mill. kr./år, i alt ca. 462 mio. kr./år.

IV. Administrative konsekvenser for erhvervet

Lovforslaget omfatter som noget nyt virksomheder, der driver erhverv inden for væksthushold, skovbrug og frugtplantage. Det skønnes endvidere, at lovforslaget omfatter væsentlig flere mindre virksomheder end de gældende regler om jordbrugets gødnings-

anvendelse. For jordbrugserhvervet som helhed medfører dette øgede administrative krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber. De administrative krav skærpes i forbindelse med indgåelse af aftale om overførsel af husdyrgødning, idet den afgivende virksomhed i forbindelse med udarbejdelse og indsendelse af virksomhedens gødningsregnskab skal indhente den modtagende virksomheds bekræftelse på den overførte husdyrgødning. Endvidere vil kravet om mindst 6 pct. efterafgrøder medføre øgede administrative krav til opgørelse af arealstørrelser og afgrødevalg. Dette krav omfatter dog ikke momspligtige virksomheder, der har et samlet areal på mindre end 10 ha og ikke arealer, der anvendes til gartneri, planteskole, væksthushold, skovbrug eller frugtplantage. Gødningsleverandører skal årligt indberette salget af afgiftsfri gødning fordelt på de enkelte registrerede virksomheder til Plantedirektoratet.

V. Miljømæssige konsekvenser

Stigende kvælstoftilførsel til afgrøderne medfører øget kvælstofudvaskning fra jordbunden, hvilket skyldes, at planterne ikke er i stand til at opsamle hele den tilførte kvælstofmængde. Kvælstofudvaskningen er en eksponentiel funktion af kvælstoftilførslen. Således øges udvaskningen kun i begrænset omfang ved stigende kvælstoftilførsel så længe planterne er i stand til at øge plantevæksten og proteinproduktionen ved øget kvælstoftilførsel. Der er imidlertid en øvre grænse for planteproduktionens størrelse. Ved tilførsel af kvælstofmængder, der ligger ud over, hvad planterne kan optage, øges den procentiske del af det mertilførte kvælstof, som udvaskes.

I henhold til DMU/DJF vil en nedsættelse af afgrødernes kvælstofnorm medføre en reduktion i udvaskningen af kvælstof på 10.500 tons N/år. De skærpede krav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning vil medføre en udvaskningsreduktion på 10.600 tons N/år. Endelig vil kravet om etablering af efterafgrøder indebære en udvaskningsreduktion på 3.000 tons N/år.

Reduktionen af kvælstofudvaskningen må forventes at kunne få en positiv effekt på det vilde plante- og dyreliv og dermed den biologiske mangfoldighed.

VI. Forholdet til EU-retten.

Lovforslaget tilsigter at bidrage til realiseringen af den nationale målsætning om reduktion af markbidraget med 100.000 tons kvælstof, og vil som sådan blive anvendt overfor EU-Kommissionen med henblik på at demonstrere, at Danmark opfylder nitratdirektivet.

Loven vil efter vedtagelse blive fremsendt til EU-Kommissionen til underretning.

VII. Høring

Lovforslaget har været forelagt for:

Landbrugsraadet, Dansk Familielandbrug, Landbrugets Rådgivningscenter, Dansk Erhvervsfrugtavl, Amdrårdforeningen, MLK-Fyn, De danske Landboforeninger, Dansk Erhvervsgartnerforening, Landsforeningen Økologisk Jordbrug, Kommunernes Landsforening, Danske Slagterier, Danmarks Naturfredningsforening, De Samvirkende Danske Frøavlereforeninger, Det Danske Fjerkræråd, Bioteknologisk Institut, Dansk Pelsdyravlforening, Brancheudvalget for Frø, Landsforeningen af Danske Svineproducenter, De Danske Skovdyrkerforeninger, Dansk Juletræsdyrkerforening, Biogasforeningen, Dommerforeningen, Biomasseinstituttet SUC, Østre Landsret, Vestre Landsret, KFK Korn og Foderstof Kompagni

a/s, Kemira Danmark A/S, Norsk Hydro, Agro Danmark amba, Dlg Dansk Landb. Grovvarer amba, DAKOFO og Den Lokale Andel.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Lovens § 1 angiver lovens formål, som er at begrænse udvaskningen af kvælstof ved regulering af jordbrugets gødningsanvendelse og ved at stille krav om etablering af plantedække.

Til § 2

Til administration af de virksomheder, der anvender gødning efter denne lov, oprettes et register. Optagelse i registeret er endvidere en forudsætning for at kunne købe gødning afgiftsfrit, jf. forslag til lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m. Til de registrerede virksomheder udstedes et bevis for registreringen, jf. stk. 6.

Alene virksomheder inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, der er momspligtige og som har en årlig omsætning, der overstiger 20.000 kr. kan optages i registeret.

Den nærmere afgrænsning af hvilke aktiviteter, der er omfattet af planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf fremgår af lovens bilag 1. Virksomheder, der har aktivitet indenfor planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf, men som anvender en anden branchekode, jf. at virksomheden også har aktivitet indenfor andre brancher, er også omfattet af registreringspligten eller retten, hvis aktiviteten medfører en momspligtig årlig omsætning på mindst 20.000 kr.

For virksomheder omfattet af stk. 2 og 3 gælder en ubetinget pligt til at lade sig registrere. Virksomheder omfattet af stk. 5 kan lade sig registrere typisk med henblik på at kunne købe afgiftsfri gødning.

I henhold til stk. 2 og 3 skal alle virksomheder, der har en samlet besætning på mere end 10 dyreenheder, eller har mere end 1,0 dyreenheder pr. hektar eller modtager mere end 25 tons husdyrgødning eller anden organisk gødning i en planperiode lade sig registrere i registeret med henblik på at blive omfattet af lovens regler om anvendelse af gødning. Ved anden organisk gødning end husdyrgødning forstås gødning, som er omfattet af regler fastsat i medfør af § 13, stk. 2. Ved denne afgrænsning sikres, at husdyrgødning og anden organisk gødning anvendes på virksomheder, der er omfattet af reglerne om anvendelse af gødning.

Bestemmelsen i stk. 3 fastslår, at en virksomhed,

der er delregistreret i flere momspligtige virksomheder, ligeledes er omfattet af reglerne om anvendelse af gødning, hvis det for alle virksomhederne under et gælder, at den årlige omsætning overstiger 20.000 kr. Denne virksomhed registreres som en virksomhed i registeret, med mindre virksomhederne er selvstændigt registrerede efter momsloven, jf. stk. 4. I disse tilfælde kan virksomhederne registreres hver for sig.

Bestemmelsen i stk. 5 giver momspligtige virksomheder, hvis årlige omsætning overstiger 20.000 kr. og som driver erhverv inden for planteavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf og som ikke skal lade sig registrere i henhold til stk. 2 og 3, mulighed for at lade sig registrere i det i stk. 1 nævnte register. Med registreringen, der altså er frivillig for disse virksomheder, opnås ret til at indkøbe afgiftsfri gødning, jf. forslag til lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m.

Virksomheder omfattet af stk. 2-5 skal anmelde sin virksomhed til registeret forud for planperioden, jf. stk. 7. Virksomheden forbliver i registeret indtil virksomheden anmoder om at blive frameltdt registeret eller til virksomheden afmeldes registeret af ministeren, jf. stk. 8.

Ministeren bemyndiges, jf. stk. 9, til at fastsætte nærmere regler for registerets, opbygning, ajourføring, oplysninger, der skal indberettes af virksomheder omfattet af loven, samt betingelser for optagelse i registeret. Endvidere bemyndiges ministeren til at fastsætte regler for, hvilke oplysninger registreringspligtige og registrerede virksomheder skal indberette. Bemyndigelsen vil bl.a. blive anvendt til at fastsætte regler om fristen for anmeldelse til registeret forud for planperioden, hvilket normalt vil skulle finde sted senest 1. juli forud for planperiodens begyndelse.

I henhold til stk. 10 bemyndiges ministeren til at fastsætte regler for opgørelse af dyreenheder og husdyrtætheden, jf. stk. 2 og 3. Det er hensigten at fastsætte regler for opgørelsen, der svarer til de i Miljø- og energiministeriets bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994 om erhvervsmæssig dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. fastsatte regler.

Til § 3

Bestemmelsen fastsætter, hvilke virksomheder, der er omfattet af kravet om plantedække. Afgrænsningen er en videreførelse af de hidtidige regler om, hvilke virksomheder, der er omfattet af kravet om grønne marker, jf. bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997, idet de dog er harmoniserede med bestemmelsen i § 2. Det er således hensigten, at alle momspligtige virksomhe-

der med et samlet areal incl. udyrkede arealer, gårdsplads, have etc. på 10 ha eller derover er omfattet af kravet om plantedække. I opgørelsen medregnes forpagtede og lejede arealer.

Til § 4

Ved planperiode forstås perioden 1. august - 31. juli, dog senest til virksomhedens afmeldelse af registret, jf. § 2, stk. 8, 2. punktum.

Til § 5

I henhold til denne bestemmelse må virksomhedens forbrug af kvælstof opgjort i henhold til §§ 10-14 ikke overstige virksomhedens samlede kvælstofkvote opgjort i henhold til §§ 6-9.

Virksomhedens forbrug af kvælstof er den mængde kvælstof, som virksomheden har til rådighed til gødsning af virksomhedens arealer. I forbruget indgår mængden af kvælstof i handelsgødning, jf. § 14, den mængde kvælstof, der skal udnyttes i husdyrgødning, jf. §§ 11-12, samt den mængde kvælstof, der skal udnyttes i anden organisk gødning, jf. § 13. Virksomhedens samlede kvælstofkvote er den mængde kvælstof, der maksimalt må udbringes på virksomhedens arealer. Kvoten udgøres af summen af kvoterne for virksomhedens marker. Kvoten for en mark opgøres ud fra bl.a. jordbonitet, afgrøde og klimaområde, jf. §§ 6-9.

Til § 6

Virksomhedens samlede kvælstofkvote beregnes, jf. stk. 1, som summen af de enkelte markers kvælstofkvote. Ved en mark forstås et areal med en bestemt afgrøde. For hver afgrøde fastsættes en kvælstofnorm, der varierer efter forfrugt, klimaområde, arealets jordbonitet, samt muligheden for at vande. Markens kvote skal opgøres på grundlag af den senest etablerede afgrøde. Hvis en vinterafgrøde således udvintrer, og der sås en forårsafgrøde, er det sidstnævnte afgrøde, der bestemmer markens kvote. Kvælstofnormerne for vandet sandjord må kun anvendes, hvis det kan dokumenteres, at der er mindst 750 m³ vand pr. hektar pr. år til rådighed.

For korn og forårssæede afgrøder, der har en kvælstofkvote, skal den samlede kvælstofkvote, jf. stk. 2, korrigeres efter planperiodens kvælstofprognose. Kvælstofprognosen fastsættes hvert år omkring den 1. april på grundlag af jordbundsanalyser. Kvælstofprognosen regulerer den forskel i behov for

tilførsel af kvælstof, der følger af de klimatiske variationer i vintermånederne fra år til år.

I virksomhedens samlede kvælstofkvote fratrækkes en andel af den kvælstof fra husdyrgødning og anden organisk gødning, der blev udbragt på virksomheden i den forudgående planperiode, jf. § 7. Denne korrektion for eftervirkningen skyldes, at afgrøderne først i denne planperiode udnytter en del af den kvælstofmængde, der blev udbragt i husdyrgødning og anden organisk gødning i den forudgående planperiode, jf. bemærkningerne til § 7 og § 12.

Virksomhedens samlede kvælstofkvote kan endvidere i visse tilfælde reguleres efter det forventede udbytte, hvis dette afviger fra standardudbyttet, jf. § 8. Endelig vil kvælstofkvoten på de enkelte marker i tilfælde af ekstreme klimaforhold kunne reguleres, jf. § 9.

Ministeren fastsætter hvert år kvælstofnormer for hver enkelt afgrøde, herunder regler for de hvedesorter, der har en særlig norm som brødhvede.

Afgrødernes kvælstofnormer, herunder korrektiver for udbytteregulering og for kvælstofprognosen, fastsættes som normerne for 1997/98 nedsat med et vægтет gennemsnit på 10 pct. Normerne for 1997/98 er fastsat efter den gennemsnitlige økonomisk optimale kvælstoftildeling.

Hvis en virksomhed har indgået en aftale med en offentlig myndighed, hvorefter virksomheden forpligtes til at tilføre en afgrøde en mindre mængde kvælstof end den nævnte kvælstofnorm, er det den reducerede kvælstofnorm, der skal anvendes ved opgørelsen af markens kvælstofkvote. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet i forbindelse med tilskudsordningen for miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.

Kvælstofkvoten for en mark vil som hovedregel omfatte kvælstofnormen for én afgrøde. I visse tilfælde vil der dog inden for planperioden 1. august – 31. juli kunne være to forskellige afgrøder. Dette vil f.eks. kunne være tilfældet, hvis arealet i efteråret er udlagt med græs, hvorfra der tages slæt, og i foråret etableres med en forårsafgrøde. I disse tilfælde beregnes markens kvote som summen af kvælstofnormerne for de to afgrøder.

I den gældende ordning er der ikke fastsat normer for mindre udbredte afgrøder. Det er hensigten fremover at fastsætte afgrødenormer for alle afgrøder, der almindeligvis dyrkes i Danmark. For visse beslægtede afgrøder vil der blive fastsat fællesnormer. Disse nye normer vil blive fastsat efter høring af de relevante organisationer. Landbrugets Rådgivningscenter, der i den gældende ordning har indstillet normer på bag-

grund af deres forsøgsvirksomhed m.v., vil blive inddraget i arbejdet med fastsættelsen af disse normer.

Ministeren kan, jf. stk. 4, fastsætte normer efter andre kriterier end nævnt i stk. 2. Dette vil især omfatte produktion på planteskoler og væksthushavnerier, hvor produktionen ikke sker på marker, men typisk i mindre arealenheder. Endvidere vil bemyndigelsen blive anvendt på virksomheder med frugtplantager eller skovbrug. Normerne vil i lighed med de øvrige normer blive fastsat med udgangspunkt i det økonomisk optimale med fradrag af 10 pct.

Til § 7

Dele af den totale kvælstofmængde i husdyrgødning og anden organisk gødning, der tilføres markerne, er ikke tilgængeligt for planterne samme år som gødningen tilføres, men frigives over flere år. Denne eftervirkning bidrager således til planternes kvælstofforsyning. Derfor skal virksomhedens samlede kvælstofkvote fradrages eftervirkningen af husdyrgødning og anden organisk gødning tilført virksomhedens marker i den forudgående planperiode. Eftervirkningen fastsættes som en andel af den totale mængde kvælstof i den pågældende gødning.

Ministeren fastsætter de andele af den totale mængde kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, brugt i den forudgående planperiode, der skal fradrages i virksomhedens samlede kvælstofkvote. For planperioden 1998/99 vil de pågældende andele blive fastsat således:

1) svine- og kvæggylle.....	10%
2) dybstrøelse	15%
3) anden husdyrgødning.....	10%
4) anden organisk gødning.....	10%

For visse typer af anden organisk gødning, f.eks. kartoffelfrugtsaft, fastsættes eftervirkningen til 0 pct.

Ændring af andele kan alene træde i kraft ved en planperiodes begyndelse.

Ministeren fastsætter endvidere regler om, at eftervirkning af husdyrgødning og anden organisk gødning udbragt på arealer, der ikke har nogen kvælstofkvote i indeværende planperiode, ikke skal fradrages virksomhedens samlede kvælstofkvote.

Til § 8

Afgrødernes kvælstofnormer kan korrigeres, hvis det forventede udbytte for en afgrøde afviger fra de fastsatte standardudbytter. Hvis der forventes udbytter, der er højere end afgrødens standardudbytte, og afgrødens kvælstofnorm dermed korrigeres i opadgående retning, skal det dokumenteres, at der tidligere

på virksomheden er høstet udbytter, som er højere end standardudbytterne.

Ministeren fastsætter regler om den dokumentation, der skal foreligge ved anvendelse af højere forventede udbytter. Dokumentationen skal bestå af salgsfaktura eller lignende, som giver et uomtvisteligt bevis for, at den pågældende afgrøde er avlet på virksomheden.

Til § 9

Ministeren fastsætter regler om, at virksomhedens kvælstofkvote efter ansøgning kan forhøjes ved ekstreme vejrligsforhold som sandflugt og oversvømmelse, der har forårsaget bortflyvning eller udvaskning af gødning. Ministeren fastsætter nærmere regler om ansøgningens udformning og indhold.

Til § 10

Efter bestemmelsen beregnes virksomhedens forbrug af kvælstof som summen af kvælstofforbruget i alle de kvælstofholdige gødningstyper, der anvendes på virksomheden.

Typen af husdyrgødning afhænger af den husdyrart og det staldsystem, hvor gødningen er produceret. Afgasset biomasse, der består af husdyrgødning iblandet op til 25 pct. anden organisk gødning, der afgasses i et biogasanlæg, betragtes som husdyrgødning. Anden organisk gødning omfatter alle øvrige organiske produkter, der tilføres jordbrugsarealer for at gøde. Typen af anden organisk gødning afhænger af, hvilke organiske produkter den består af, samt behandlingen af disse. F.eks. består husholdningskompost af affald fra husholdninger, som er behandlet ved en komposteringsproces. Handelsegødning omfatter alle ikke-organiske gødningsprodukter.

Til § 11

Virksomhedens forbrug af kvælstof i husdyrgødning beregnes, jf. stk. 1, som den husdyrgødning, der er produceret på virksomheden i planperioden tillagt primolager og modtaget husdyrgødning og fradraget ultimolager og afsat husdyrgødning.

Den totale mængde kvælstof i virksomhedens produktion af husdyrgødning skal beregnes i overensstemmelse med de hidtidige regler. Produktionen af husdyrgødning beregnes, jf. stk. 2, på grundlag af virksomhedens besætningsstørrelse og -sammensætning fordelt på husdyrarter og staldsystemer som gennemsnit over planperioden. Der fastsættes normer for det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning, jf. stk. 5. Husdyrgødningsnormerne fastsættes for de forskel-

lige kombinationer af husdyrarter, staldsystemer og typen af husdyrgødning. Produktionen af husdyrgødning beregnes som antal dyr af den pågældende husdyrart gange den fastsatte husdyrgødningsnorm for den tilsvarende husdyrart og staldsystem. Virksomhedens produktion af husdyrgødning beregnes som summen af produktionen af husdyrgødning fra alle virksomhedens husdyrarter og staldsystemer i planperioden.

Den hidtidige korrektion af produktionen af husdyrgødning for udegående husdyr falder bort. Til gengæld foreslås den særskilte kvælstofnorm for afgræsningsgræs afskaffet. Fastsættelse af kvælstofnormen for afgræsningsgræs er sket under hensyntagen til, at en del af græsafgrødens behov for kvælstof er dækket af den husdyrgødning, der efterlades på afgrøden af de græssende husdyr.

Produktionen af husdyrgødning kan dog fradrages den husdyrgødning, der efterlades af udegående dyr på arealer, der i henhold til anden lovgivning ikke må tilføres mere gødning end den gødning dyrene efterlader på arealet.

Kvælstofindholdet i lageret af husdyrgødning ved planperioden udløb den 31. juli fastsættes af virksomheden efter regler fastsat af ministeren. Ultimolageret svarer til næste planperiodes primolager. Der fastsættes regler om virksomhedens maksimale ultimolager. Det er hensigten, at virksomheden maksimalt må have et ultimolager på 50 pct. af virksomhedens produktion af husdyrgødning i planperioden. Herved sættes der et loft over størrelsen af virksomhedens eventuelle akkumulering af kvælstof i husdyrgødningslageret. For visse driftsformer og mindre besætninger, hvor helt specielle forhold medfører behov for et ultimolager på mere end 50 pct. af virksomhedens produktion af husdyrgødning, kan der fastsættes regler om undtagelse fra reglen om et maksimalt ultimolager på 50 pct.

Såfremt en virksomhed skal kunne fratække kvælstof i husdyrgødning, jf. stk. 1, skal husdyrgødningen være afsat til en registreret virksomhed, jf. § 2, eller til biogas- og fællesanlæg. Som dokumentation for overførsel vil der blive fastsat regler om, at der skal foreligge en skriftlig aftale, hvor typen af husdyrgødning, den samlede mængde kvælstof og datoen for levering skal fremgå, jf. stk. 5. Datoen for levering anført på den skriftlige husdyrgødningsaftale vil være bestemmende for, om husdyrgødningen skal lægges til henholdsvis trækkes fra produktionen af husdyrgødning i den pågældende planperiode. Det medfører f.eks., at skriftlige aftaler indgået for levering skal ajourføres

med hensyn til dato for levering. For flerårige aftaler skal det fremgå, hvor meget husdyrgødning, der er leveret i de enkelte planperioder. I forbindelse med udarbejdelse af virksomhedens gødningsregnskab skal afgiver af husdyrgødning indhente modtagers skriftlige bekræftelse på aftalens oplysninger. Husdyrgødningsaftaler betragtes som en del af virksomhedens gødningsregnskab.

For i størst mulig omfang at sikre, at husdyrgødning anvendes på virksomheder, der er omfattet af reglerne om gødningsanvendelse, kan kvælstof i afsat husdyrgødning dog kun fradrages, hvis det er afsat til anden registreret virksomhed eller til biogas- og fællesanlæg. For virksomheder med eget gårdbiogasanlæg medfører det, at virksomhedens forbrug af kvælstof i husdyrgødning ikke kan opgøres på grundlag af en analyse af kvælstofindholdet i afgasset gylle men skal opgøres ud fra virksomhedens produktion af husdyrgødning og modtaget anden organisk gødning.

Ministerens fastsætter definitioner af de enkelte husdyrarter, herunder opgørelsen af antallet. Størrelsen af virksomhedens gennemsnitlige besætning opgøres på grundlag af antallet af husdyr i planperioden.

Endvidere vil der blive fastsat normer for det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning. Husdyrgødningsnormerne fastsættes på grundlag af husdyrart og staldsystem. Normerne fastsættes på grundlag af ab dyr værdier som fradrages tab af kvælstof ved fordamning i stald og lager. Normerne fastsættes under forudsætning af, at husdyrene er på stald hele året. Det er hensigten, at fastsætte normer for en række kategorier af husdyrarter, staldsystemer og husdyrgødnings typer inden for følgende husdyrgrupper; kvæg, svin, fjerkræ, pelsdyr, heste og får. Normerne fastsættes på grundlag af nyeste dokumenterede viden på området. Endvidere fastsættes for hver af husdyrgrupperne en norm for »andre staldsystemer« samt en fælles norm for andre husdyrgrupper. Disse normer fastsættes i kg kvælstof pr. dyreenhed og skal anvendes, hvis virksomhedens besætning afviger fra de husdyrarter og staldsystemer, der er fastsat specifikke normer for, f.eks. hvis dyrene går ude hele året. Opgørelsen af dyreenheder sker i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der fastsættes tillige krav til de oplysninger, der skal fremgå af indgåede aftaler om overførsel af husdyrgødning og krav til aftalernes udformning. Husdyrgødningsaftaler skal angive afgivers og modtagers navn og adresse, virksomhedens momsnummer, dato for levering af husdyrgødningen, aftalens varighed,

typen af leveret husdyrgødning og total antal kg kvælstof, der er leveret.

Reglerne i § 11 tager alene sigte på beregningen af kvælstofforbruget m.v. i relation til nærværende lovforslag, mens miljø- og energiministerens fortsat fastsætter reglerne for beregning af gødningsproduktionen udtrykt i dyreenheder ved vurdering af, om harmonikravet i henhold til Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse nr. 1159 af 19. december 1994 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer er overholdt.

Til § 12

En væsentlig del af kvælstof i husdyrgødning består af organisk bundet kvælstof. Organisk bundet kvælstof vil typisk skulle undergå en mikrobiel omsætning før kvælstoffet er plantetilgængeligt og afgrøden dermed kan udnytte det. Den mikrobielle omsætning er afhængig af mange jordmiljømæssige faktorer, hvorfor det selv ved optimal landbrugsdrift ikke er muligt nøjagtigt at styre, hvornår kvælstoffet bliver tilgængeligt for afgrøden. Dette medfører, at en del af kvælstoffet omsættes og bliver plantetilgængeligt uden for vækstsæsonen, hvor der ikke er nogen afgrøde på marken eller afgrøden ikke kan optage kvælstof, eller i en efterfølgende vækstsæson. Derfor kan det totale indhold af kvælstof i husdyrgødning ikke udnyttes fuldt ud af de dyrkede afgrøder. Som følge heraf fastsættes virksomhedens forbrug af kvælstof i husdyrgødning som en nærmere fastsat andel af det totale indhold af kvælstof i virksomhedens produktion af husdyrgødning, primolager, ultimolager, modtaget og afsat husdyrgødning, jf. § 11.

Ministerens fastsætter de andele, der er nævnt i stk.

1. For planperioden 1998/99 vil de pågældende andele blive fastsat således:

- 1) svinegylle 50 %
- 2) kvæggylle 45 %
- 3) dybstrøelse 15 %
- 4) anden husdyrgødning 40 %.

Med virkning fra 1999/2000 vil andelene blive ændret i overensstemmelse med aftalen om Vandmiljøplan II, jf. bilag. Andelene vil herefter blive ændret i takt med, hvor stor en del af det totale kvælstofindhold i husdyrgødningen, det er teknisk muligt at udnytte.

Ændringerne kan alene træde i kraft ved en planperiodes begyndelse 1. august, dvs. andelene kan ikke ændres inden for samme planperiode.

Ved beregning af andelen for blandinger af husdyrgødning og anden organisk gødning er det nødvendigt at kende det totale indhold af kvælstof for hver af de

gødningstyper, der indgår i blandingen. Afgasset biomasse består typisk af husdyrgødning fra svin, kvæg mv. i form af gylle, samt anden organisk gødning i form af organiske affaldsprodukter fra f.eks. slagterier, træindustri mv. I bestemmelserne gives der mulighed for at fastsætte andelen af det totale indhold af kvælstof for afgasset biomasse som andelen for svinegylle i stedet for at foretage en beregning.

Til § 13

Virksomheder, der modtager anden organisk gødning end husdyrgødning, skal have en dateret og underskrevet opgørelse fra leverandøren, som dokumenterer typen, mængden og det totale indhold af kvælstof i gødningen samt datoen for levering. Ved leverandøren forstås producenten eller mellemhandler mv. af anden organisk gødning.

Ministeren fastsætter, at kvælstofindholdet i anden organisk gødning skal bestemmes ved analyse foretaget af et laboratorium, der er autoriseret af tilsynsmyndigheden efter bekendtgørelse nr. 898 af 24. november 1995 om autoriserede laboratorier, eller som er akkrediteret til udførelse af kemiske analyser af gødning efter bekendtgørelse nr. 255 af 11. april 1994 om akkreditering af selskaber m.v. til inspektion. Analysen skal foretages mindst én gang inden for den planperiode, analyseresultatet gælder for. For kommunalt spildevandsslam og kompostet husholdningsaffald m.m. skal indholdet af kvælstof bestemmes i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 528 af 20. juni 1997 om tilsyn med kvaliteten af kommunalt spildevandsslam og kompostet husholdningsaffald m.m. til jordbrugsformål.

Ministeren fastsætter de andele af den totale mængde af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning, som skal anvendes ved beregning af forbruget af kvælstof i gødningen. Det er hensigten for planperioden 1998/99 at fastsætte følgende andele for de væsentligste gødningstyper i denne kategori:

- 1) kommunalt spildevandsslam 30 %
- 2) kompostet husholdningsaffald 10 %
- 3) kartoffelfrugtsaft 50 %
- 4) pressesaft fra grønpillefabrikation 25 %.

Det er hensigten at ændre de pågældende andele i takt med, hvor stor en del af det totale kvælstofindhold i anden organisk gødning, det er teknisk muligt at udnytte. Ændringerne kan alene træde i kraft ved planperiodens begyndelse 1. august, dvs. andelen kan ikke ændres inden for samme planperiode.

Ministeren vil herudover fastsætte regler for den andel, der skal anvendes ved fastsættelse af forbruget

af kvælstof i anden organisk gødning i andre typer af anden organisk gødning end nævnt ovenfor. Andelen vil som udgangspunkt blive fastsat til 30 pct., dog kan leverandøren efter ansøgning anmode om en konkret fastsættelse af andelens størrelse. Fastsættelse af andelen af kvælstofindholdet i andre typer af anden organisk gødning kan alene træde i kraft ved en planperiodes begyndelse.

Til § 14

Virksomhedens forbrug af kvælstof i handelsgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den handelsgødning, der er leveret til virksomheden i planperioden tillagt virksomhedens primolager og fratrukket ultimolager. Type, mængde og indhold af kvælstof i handelsgødning skal dokumenteres ved opgørelser fra leverandøren. Ved leverandøren forstås producenten eller detailhandlere mv. Hvis virksomheden har et primolager af handelsgødning, skal type, mængde og indhold kunne dokumenteres ved hjælp af opgørelser fra leverandøren for den forudgående planperiode. Hvis virksomheden tilfører handelsgødning til arealer, der ikke er fastsat kvælstofnormer for (f.eks. have), kan disse mængder ikke trækkes fra den endelige opgørelse over forbruget af handelsgødning.

Til § 15

Bestemmelsen i stk. 1 regulerer, hvordan forbruget af kvælstof skal fordeles og under hvilke betingelser, hvis en registreret virksomhed før udløbet af en planperiode ophører med at eje eller have brugsret til et areal, hvortil der er en kvælstofkvote.

Hvis arealet overdrages til en virksomhed, der er registreret efter § 2, er hovedreglen, at den kvælstofmængde, der er forbrugt på det overdragne areal, skal henregnes den virksomhed, der overtager arealet. Den overtagende virksomhed er endvidere berettiget til kvoten for hele planperioden. Det forudsættes, at der af overdrageren er givet skriftlige oplysninger om forbruget frem til overdragelsestidspunktet og om arealets kvote.

Hvis der ikke i forbindelse med overdragelsen er givet skriftlige oplysninger om forbruget af kvælstof, henregnes dette, jf. stk. 2, til den overdragende virksomhed, som dog fortsat ikke kan medregne det overdragne areal med tilhørende kvote i sit gødningsregnskab.

I det særlige tilfælde, hvor forbruget af kvælstof for det overdragne areal overskrider kvælstofkvoten for arealet for hele planperioden, skal, jf. stk. 3, den del af

kvælstofforbruget, som overskrider kvoten, medregnes i den overdragende virksomheds gødningsregnskab, med mindre at den virksomhed, som arealet overdrages til, skriftligt accepterer at medregne hele kvælstofforbruget i sit gødningsregnskab.

Ved overdragelse af arealer til en virksomhed, der ikke er registreret eller er registreringspligtig efter § 2, skal, jf. stk. 4, den kvælstofmængde, der er forbrugt på arealet indtil overdragelsestidspunktet, henregnes den virksomhed, som overdrager arealet. Denne virksomhed er imidlertid berettiget til at medregne hele kvoten for det pågældende areal for planperioden i sit gødningsregnskab.

Til § 16

Efter bestemmelsen i stk. 1 skal der foretages en opgørelse af oplagret husdyrgødning og anden organisk gødning, hvis en virksomhed, registreret efter § 2, før udløb af den ordinære planperiode overdrager oplagret husdyrgødning eller anden organisk gødning. Opgørelsen gives skriftligt til den, der overtager den oplagrede husdyrgødning eller anden organisk gødning. Det opgjorte ultimolager henregnes til den overtagede virksomhed.

Hvis der ikke er givet skriftlige oplysninger om den oplagrede husdyrgødning og anden organisk gødning sættes ultimolageret, jf. stk. 2, til 0, hvilket indebærer, at lageret henregnes til den virksomhed, der overdrager lageret, uanset at lageret ikke er forbrugt af denne.

Til § 17

Bestemmelsen fastsætter generelt, at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om oplysninger og aftaler, som følger af §§ 15 og 16, samt for, hvordan disse skal kunne kontrolleres.

Til § 18

Efter bestemmelsen skal 65 pct. af virksomhedens dyrkede og udtagne arealer være etableret med et plantedække for at begrænse udvaskning af kvælstof fra jordbrugsarealer om efteråret. Bestemmelsen er en videreførelse af reglerne om grønne marker fra bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997. Kravet om plantedække omfatter, som de hidtidige regler, arealer der anvendes til landbrugsafgrøder og arealer, som udtages som vilkår for at modtage tilskud. Plantedækket skal bestå af afgrøder nævnt i lovforslagets bilag 2. Afgrøden skal stå på det pågældende areal om efteråret i planperioden. Det vil sige, at der f.eks. kan være tale om afgrøder, der er sået i planperiodens begyn-

delse (vintersædsafgrøder, vinterraps), afgrøder fra forrige planperiode, der høstes sent (roer, majs o.l.), mellemafgrøder (efterafgrøder sået efter høst) eller flerårige afgrøder (lucerne, vedvarende græs o.l.). Arealer udlagt med græsmarksafgrøder og frøafgrøder kan ikke medregnes, hvis de nedpløjes før den 20. oktober, da pløjning eller lignende af jorden tidligere end 20. oktober antages at medføre større frigivelse af kvælstof i jordmiljøet.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at der udover bestemmelsen i stk. 1, i et areal på mindst 6 pct. af det areal, som er udtaget eller dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret, skal etableres et plantedække bestående af efterafgrøder. De 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret er korn (vår- og vintersæd), vår- og vinterraps, rybs, soya, sennep, ærter, hestebønner, solsikke, oliehør og lignende. Majs medregnes ikke til denne kategori. Efterafgrøder antages at være særligt effektive til at optage kvælstof, der frigives i jorden om efteråret. Derfor stilles der et særligt minimumskrav om etablering af efterafgrøder.

Efterafgrøden, og størrelsen af det areal hvorpå den er etableret, skal fremgå af virksomhedens mark- og gødningsplan for den planperiode, hvor efterafgrøden etableres. For virksomheder, som alene skal opfylde lovens krav om plantedække, skal efterafgrøderne fremgå af optegnelser, som ministeren i medfør af stk. 4 fastsætter regler om.

Ministeren bemyndiges til i stk. 3 at fastsætte regler om hvilke afgrøder, der skal medtages ved beregningen af det areal, hvorpå der skal etableres efterafgrøder. Endvidere kan fødevarerministeren fastsætte regler om, hvilke afgrøder, som kan etableres som efterafgrøder, og betingelserne for dyrkning af disse. Efterafgrøderne skal udgøres af græs udlagt om foråret i en kornafgrøde eller af efterafgrøder med tilsvarende kvælstofoptagende effekt.

Kravet om mindst 6 pct. efterafgrøder, påtænkes at træde i kraft fra planperiode 1998/1999. Dette indebærer, at der efter høsten 1999 skal være etableret plantedække på et areal svarende til 6 pct. af det udtagne areal i 1998/99 samt de arealer, som i 1998/99 dyrkes med 1-årige afgrøder, som ikke har kvælstofoptagelse om efteråret i høståret.

Kravet om efterafgrøder som plantedække er et minimumskrav, hvorfor arealet aldrig må blive under 6 pct.. De 6 pct. kan dog beregnes som et gennemsnit over indeværende planperiode og op til fire umiddelbart forudgående planperioder. I planperiode 1999/2000 skal således mindst 6 pct. udgøres af efter-

afgrøder. Er arealet større end 6 pct. i planperiode 1999/2000 reduceres det samlede arealkrav for de efterfølgende fire planperioder tilsvarende.

Der kan være virksomheder, der ikke er omfattet af kapitel 2, og dermed ikke skal udarbejde mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskab, men som er omfattet af kapitel 3. Det vil for disse virksomheder være nødvendigt at fastsætte regler for, hvorledes de dokumenterer, at de opfylder reglerne om plantedække. Det er hensigten at fastsætte krav om, at virksomheden udarbejder og opbevarer markplaner, som viser omfanget af plantedækket. Det er ikke hensigten at kræve disse planer indsendt systematisk, men der kan i enkeltstående tilfælde blive tale om at kræve optegnelserne indsendt med henblik på kontrol. Ministeren bemyndiges derfor i medfør af stk. 4 til at fastsætte regler derom.

Til § 19

En virksomhed kan opfylde kravene om 65 pct. plantedække, jf. § 18, stk. 1 ved at indgå aftale med andre virksomheder, der er omfattet af reglerne herom, om at disse udlægger plantedække med afgrøder nævnt i bilag 2. Kravet i § 18, stk. 1 skal således overholdes tilsammen for virksomhederne. Det skal fremgå af aftalen hvilke arealer, der er indgået aftale om. Med henblik på at hindre en skævdeling af arealer med krav om plantedække kan aftaler alene indgås, hvis afstanden fra driftslederens bolig til arealerne ad den benyttede vej ikke overstiger 5 km. Aftaler skal være indgået skriftlig før 1. september og indgå som en del af virksomhedens markplan, jf. § 21.

Bestemmelsen er en videreførelse af reglerne om grønne marker fra bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997.

Bestemmelsen i stk. 2, hvorefter nedmuldning af 1,6 ha med halm på indtil 20 pct. af virksomhedens areal kan erstatte 1,0 ha med plantedække, er en videreførelse af reglerne om grønne marker fra bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997. Et areal kan kun medregnes en gang ved opfyldelse af kravet i § 18, stk. 1, enten ved udlæg af afgrøder eller ved halmnedmuldning.

Til § 20

Ministeren kan i særlige tilfælde, hvor klimatiske forhold vanskeliggør etableringen af plantedække, dispensere fra bestemmelserne i § 18. Bestemmelsen er en videreførelse af reglerne om grønne marker i bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997. Dog omfatter be-

stemmelsen også kravet om mindst 6 pct. efterafgrøder, jf. § 18, stk. 2.

Til § 21

Bestemmelserne er til dels en videreførelse af de hidtidige regler i bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997 om jordbrugets anvendelse af gødning.

Virksomhederne skal for hver planperiode udarbejde en markplan, som i medfør af stk. 2, skal angive den dyrkningsmæssige anvendelse og plantedække. Den del af planen, der vedrører udtagne arealer og plantedække, skal foreligge den 1. september, medens den resterende del skal foreligge den 31. marts i planåret, jf. stk. 3. I medfør af stk. 4 skal gødningsplanen foreligge den 31. marts i planåret og skal angive de enkelte markers kvoter og den samlede virksomheds kvote for kvælstof. Endvidere skal de enkelte markers behov for fosfor angives. Virksomhedens samlede forbrug af kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning skal endvidere angives i gødningsplanen.

Tilsynsmyndigheden udsender årligt til samtlige virksomheder omfattet af regelsættet en vejledning med skemaer. Vejledningen vil være en generel introduktion til reglerne om mark- og gødningsplaner, gødningsregnskaber samt reglerne om etablering af plantedække. Skemaerne i vejledningen gør det muligt for virksomheden at planlægge og opføre den samlede kvælstofkvote, virksomhedens forbrug af gødning samt andelen af areal etableret med plantedække og vil tillige kunne danne grundlag for tilsynsmyndighedens kontrol af reglerne.

Bestemmelsen i stk. 5 fastsætter, at virksomhedens mark- og gødningsplaner skal ændres løbende, hvis virksomhedens drift ændres. Virksomhedens mark- og gødningsplan danner grundlag for tilsynsmyndighedens løbende kontrol af om loven overholdes. Den løbende ajourførte mark- og gødningsplan vil ved planperiodens afslutning indeholde oplysninger, der er nødvendige til udarbejdelse af virksomhedens gødningsregnskab. Planerne skal ændres f.eks. ved omsåning af arealer til en anden afgrøde, ændringer i produktionen af husdyrgødning ved variationer i besætningsstørrelse, ændringer med hensyn til overførsel af husdyrgødning o.lign.

Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler for skemaers nærmere udformning og indhold.

Til § 22

Fristen for rettidig udarbejdelse og indsendelse af gødningsregnskab er senest den 31. marts efter den af-

F. t. 1. om jordbrugets anvendelse af gødning

sluttede planperiode. Dog skal virksomheden senest ved udgangen af den 6. måned efter afmeldelse af registret, jf. § 2, stk. 8, udarbejde og indsende gødningsregnskab.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at gødningsregnskabet skal indeholde oplysninger, hvorefter det kan kontrolleres om loven overholdes. Gødningsregnskabet skal indeholde oplysninger om, hvorvidt der er brugt mere kvælstof end virksomhedens samlede kvælstofkvote, jf. § 5, om virksomheden overholder § 28 i Miljø- og Energiministeriets bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., som ændret ved bekendtgørelse nr. 906 af 14. oktober 1996. Med henblik herpå kan ministeren i medfør af stk. 3 fastsætte regler om beregning af arealer med gødningsbehov. Gødningsregnskabet skal endvidere indeholde oplysninger, som gør det muligt at kontrollere om virksomheden overholder kravet om plantedække, jf. kapitel 3.

For at lette administrationen bemyndiges fødevarerministeren til, i lighed med de hidtidige regler, at fastsætte regler om gødningsregnskabs udformning til brug for tilsynsmyndighedens edb-mæssige registrering af de indsendte oplysninger. Det foreslås endvidere, at fødevarerministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvilke oplysninger gødningsregnskabet skal indeholde med henblik på at kunne foretage en kontrol af, om loven er overholdt. Fødevarerministeren kan endvidere fastsætte regler om opbevaring af virksomhedsbilag til dokumentation af oplysningerne angivet i gødningsregnskabet, jf. stk. 3.

Til § 23

Til brug for udarbejdelse af mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskab kan virksomheden udfylde skemaerne i den udsendte vejledning, jf. bemærkningerne til §§ 21-22, eller benytte skemaer godkendt af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, hvordan edb-programmer f.eks. daterer og ajourfører skemaer, jf. stk. 2.

Bestemmelsen i stk. 3 er en videreførelse af §§ 5 og 6 i bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997 om jordbrugets anvendelse af gødning, som indebærer en pligt til at opbevare mark- og gødningsplaner samt gødningsregnskaber i mindst 5 år.

Til § 24

Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at virksomheder, der sælger afgiftsfri handelsgødning til virksomheder omfattet af denne lov, jf. § 2, hvert år

senest den 1. november, skal indsende oplysninger til tilsynsmyndigheden omfattende navn og adresse samt momsnummer (SE-nr.) for hver virksomhed, der køber afgiftsfri gødning samt det totale indhold af kvælstof i og typen af den handelsgødning, der er solgt til denne virksomhed i den senest afsluttede planperiode. Virksomheder, herunder også biogas- og fællesanlæg og offentlige myndigheder, der leverer anden organisk gødning end husdyrgødning til virksomheder omfattet af denne lov, jf. § 2, skal hvert år senest den 1. oktober indsende oplysninger til tilsynsmyndigheden omfattende navn og adresse samt momsnummer (SE-nr.) for hver virksomhed, der modtager anden organisk gødning samt det totale indhold af kvælstof i, typen af og mængden af den anden organiske gødning, der er solgt til denne virksomhed i den senest afsluttede planperiode, opgjort i henhold til § 13, stk. 1. Bestemmelsen giver mulighed for at gennemføre en fuld kontrol af virksomhedernes forbrug af kvælstof. Endvidere bemyndiges fødevarerministeren til at fastsætte regler om indberetning af oplysninger fra biogas- og fællesanlæg.

Til § 25

I medfør af denne bestemmelse henlægges beføjelser efter loven, herunder beføjelser til at føre tilsyn med at der ikke sker overtrædelse af loven eller regler fastsat i medfør af denne, til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri.

Til § 26

Ministerens beføjelser efter loven påtænkes henlagt til Plantedirektoratet. Det er i den forbindelse hensigten at videreføre de hidtidige regler, hvorefter klageadgangen til ministeren er afskåret.

Til § 27

Efter bestemmelsen skal virksomheder, som er omfattet af loven, efter anmodning give tilsynsmyndigheden de oplysninger, som har betydning for kontrollen.

Oplysninger af økonomisk og regnskabsmæssig forhold er et vigtigt led i kontrollen med virksomhederne. Bestemmelsen vil ikke kunne bruges i tilfælde, hvor der foreligger mistanke om strafbart forhold. I disse tilfælde må tilsynsmyndigheden gå frem efter retsplejelovens regler. Kun oplysninger, som er af direkte betydning for kontrollen, kan kræves afgivet. Myndigheden kan vederlagsfrit forlange edb-udskrifter og kopier af relevant materiale samt prøver af

enhver art, som er relevant for kontrollen af anvendelsen af gødning.

Til § 28

Bestemmelsen svarer til reglerne om adgang uden retskendelse i ministeriets øvrige lovgivning.

Det fastsættes at kontrolmyndigheden udover at have adgang til virksomheden også skal have adgang til virksomhedens materiale, der er af betydning for kontrol og administration af loven.

Adgangen til virksomheden forudsættes så vidt muligt at ske efter forudgående meddelelse til ejeren eller brugeren.

For at kunne udføre en effektiv kontrol med loven eller regler fastsat i medfør af denne må myndighederne have adgang til at gennemgå virksomhedens mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab, herunder regnskaber, forretningsbøger m.v.

Til § 29

Ifølge bestemmelsen skal overtrædelse af loven kunne straffes med bøde. Strafferammen er således uændret i forhold til de eksisterende bestemmelser.

Bestemmelsen i stk. 2 indebærer imidlertid, at der i tilfælde af overgødskning skal udmåles en skærpet bøde. Hensigten er at opnå en forhøjelse i forhold til det gældende bødeniveau. Denne skærpelse skal markere overtrædelsernes strafværdighed og dermed understrege, at samfundet ser med betydelig alvor på overtrædelse af regler, som skal sikre vandmiljøet. Derudover er det hensigten, at der skal ske en omlægning af selve beregningsformen, således at bøden bliver proportional i forhold til overgødskningen udtrykt i kg. kvælstof. Ved større overskridelser af gødningsnormen øges forureningen, og der er derfor behov for en højere bødestørrelse. Det tilkommer domstolene konkret at fastsætte niveauet.

Domspraksis efter de hidtidige regler er ganske ny. Bødeniveauet blev første gang prøvet af landsretten i 1997 (UfR 1997.801V). Der var i sagen tilført markarealer, som udgjorde 28,3 ha, 935 kg kvælstof mere end tilladt. Bøden blev fastsat til 8.000 kr. Niveauet har siden kun været forelagt landsretten yderligere én gang. Ved Vestre Landsrets dom af 3. februar 1998 blev bøden fastsat til 14.000 kr., hvor overgødskningen udgjorde 2.451 kg kvælstof. Markarealet var på 72,6 ha. Byretspraksis er udviklet på baggrund af disse domme. Der er på nuværende tidspunkt afsagt over 80 domme.

Lovforslagets overordnede formål er at begrænse udvaskningen af kvælstof. Stigende kvælstoftilførsel

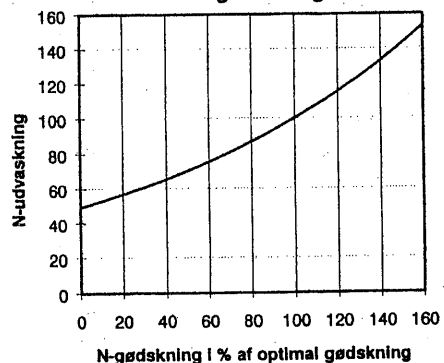
til markafgrøderne medfører en øget kvælstofudvaskning fra jordbunden. Dette skyldes, at planterne ikke er i stand til at opsamle hele den tilførte kvælstofmængde.

Kvælstofudvaskningen er en eksponentiel funktion af kvælstoftilførslen. Så længe planterne er i stand til at øge plantevæksten og proteinudbyttet ved øget kvælstoftilførsel, er kvælstofudvaskningen moderat. Der er imidlertid en øvre grænse for planteproduktionens størrelse. Ved tilførsel af kvælstofmængder, der ligger ud over, hvad planterne kan optage, øges den procentiske del af det mertilførte kvælstof, som udvaskes.

Dette betyder, at merudvaskningen vil være større ved overgødskning med en vis kvælstofmængde på et lille areal end ved overgødskning med samme kvælstofmængde på et større areal.

Danmarks JordbrugsForskning har beregnet udvaskningskurverne for forskellige afgrøder. Forløbet fremgår af nedenstående diagram.

N-udvaskning i procent af udvaskning ved optimal N-gødskning

Kilde: Simmelsgaard, S.E. & Djurhuus, J. 1998. An empirical model for estimating nitrate leaching as affected by crop type and long-term N fertilizer rate. *Soil Use and Management* (1998) 14, 37-43.

De fastsatte kvælstofnormer til afgrøderne har hidtil udgjort de gennemsnitlige økonomiske optimale kvælstofmængder. Efter forslaget vil disse normer blive reduceret med 10%, jf. bemærkningerne til § 6. Det medfører, at virksomheden vil opnå et større økonomisk udbytte ved at gøde over de nye normer. Overgødskningen vil altså i forhold til tidligere medføre en øget økonomisk fordel for virksomheden.

Fødevareministeriets beregninger viser, at værdien af det sidste kg kvælstof (N), der må tilføres inden for de fastsatte normer, gennemsnitligt øges fra 4-5 kr./kg

N (svarende til markedsprisen for kvælstof) til 7-8 kr./kg N. Der vil dog være variation fra bedrift til bedrift og fra afgrøde til afgrøde. Nettofortjenesten ved at gøde over kvælstofnormen udgør således ca. 3 kr./kg N for det første kg N, der tilføres over normen for bedrifter, hvor det økonomisk optimale kvælstofniveau svarer til gennemsnittet.

I overensstemmelse med den politiske aftale vedrørende Vandmiljøplanen II foreslås der fastsat et indikativt bødeniveau på 10 kr./kg N ved en overgødskning på op til 30 kg N/ha, og ved overgødskning over 30 kg N/ha foreslås niveauet vejledende fastsat til 20 kr./kg N for den resterende del.

Hensigten hermed er dels at opnå et bødeberegningssystem, der på mere objektiv vis afspejler den forøgede miljømæssige risiko ved overgødskning og muligheden for at opnå en økonomisk fordel, dels at styrke bødernes præventive effekt.

For så vidt angår det miljømæssige aspekt opnår man ved den foreslåede beregningsmetode at tage hensyn til såvel den samlede overgødskning målt i kg kvælstof som den relative miljøbelastning målt i merforbrugt kg kvælstof pr. ha. Der er generelt en højere risiko for, at der sker en større udvaskning, når den relative miljøbelastning målt i merforbrugt kg kvælstof pr. ha stiger.

Bødernes præventive effekt vil styrkes, hvis en klart defineret beregningsmodel anvendes. Hermed vil den enkelte klart vide, hvad konsekvenserne af en overtrædelse er.

I skemaet nedenfor sammenlignes bødeniveauet efter den nye beregningsmodel med bøderne i en række udvalgte byretsdomme samt de to afsagte landsretsdomme. Det bemærkes, at der ved sammenligningen ikke er taget højde for sænkelsen af gødningsnormerne.

Instans	Bøde i kr.	Overgødskning i kg N	Areal i ha	Overgødskning i kg N/ha	Bøde efter ny beregningsmodel i kr.* (afrundet)
Byret	5.000	311	17,3	18	3.000
Byret	8.000	745	21,9	34	8.500
Landsret	8.000	935	28,3	33	10.000
Byret	14.000	2.385	72,6	33	26.000
Landsret	14.000	2.451	65,8	37	29.000
Byret	20.000	5.430	17,3	314	103.500

* 10 kr./kg N ved en overgødskning på op til 30 kg N/ha, og 20 kr./kg N for overgødskningen herover.

De foreslåede bødetakster er vejledende for domstolene, og ville kunne justeres i takt med løn- og prisudviklingen. Bødesatserne vil endvidere kunne fraviges i op eller nedadgående retning, hvis der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Efter dansk ret er strafferammen afgørende for forældelsesfristens længde. Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, er forældelsesfristen 2 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel i 1 år for overtrædelser, eller når straffen for overtrædelserne ikke ville overstige bøde.

Efter forslaget stks. 4 udvides forældelsesfristen vedrørende strafansvaret til 4 år. Den foreslåede ændring skal ses på baggrund af, at overtrædelser ofte først vil blive opdaget meget sent. Ifølge lovforslaget § 26 vil rettidig indsendelse af gødningsregnskabet kunne ske efter udløbet af planperioden den 31. juli og frem til den 31. januar. Det betyder, at der kan forløbe helt op til halvandet år, før myndighederne får mulighed for at opdage en overtrædelse i begyndelsen af planperioden. Da myndighederne også skal have tid til at vurdere sagen, vil sådanne sager i mange tilfælde være forældede, inden sagerne er tilstrækkeligt oplyst til, at der kan rejses tiltale. Problemet forværres i de tilfælde, hvor gødningsregnskabet indsendes for sent.

Der er derfor behov for en længere forældelsesfrist end de 2 år, der følger af straffeloven. Der findes i den øvrige særlovgivning lignende forældelsesregler. En særlig 5-årig forældelsesfrist findes i bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 7, arbejdsmiljølovens § 82, stk. 7 og i realkreditlovens § 101, stk. 7.

Stk. 5 bestemmer, at såfremt en overtrædelse begås af selskaber m.v., kan strafansvaret pålægges efter straffelovens kapitel 5.

Til § 30

Bestemmelsen indebærer, at der bliver hjemmel til at afgøre overtrædelser af loven med administrative bødeforlæg.

Administrative bødeforlæg vil alene kunne anvendes i overtrædelsessager, hvor sagen er klar såvel med hensyn til overtrædelsens indhold som med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Det er endvidere en forudsætning, at den pågældende erklærer sig skyldig i overtrædelsen og enig i, at sagen afgøres med et bødeforlæg.

Bødestørrelsen skal være i overensstemmelse med faste retningslinier. Administrative bødeforlæg vil derfor først blive bragt i anvendelse, når der foreligger fast domstolspraksis for bødestørrelsen.

Ved bødeforlæg fremskyndes sagsbehandlingen og

sanktioneringen. Samtidig vil bødeforlæg af virksomheden ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, som involverer såvel politi som retsvæsen.

Til § 31

I loven fastlægges planperioden til perioden fra den 1. august til den 31. juli det efterfølgende år. Det foreslås derfor, at loven træder i kraft den 1. august 1998, hvor planperioden 1998/99 påbegyndes.

Den gældende regulering om landbrugets anvendelse af gødning er fastsat i Plantedirektoratets bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning med hjemmel i § 7, stk. 5, nr. 3, i lov om landbrugsejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 769 af 24. august 1994. Den pågældende bestemmelse er optaget i landbrugsloven alene med det formål at regulere gødningsanvendelsen. Da dette område i medfør af nærværende lov bliver direkte reguleret ved lov foreslås bemyndigelsen i landbrugsloven ophævet. Dog forbliver de bestemmelser, der er udstedt i medfør af denne bestemmelse, i kraft indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov.

Til § 32

I forbindelse med overgangen fra reguleringen af jordbrugets anvendelse af gødning på grundlag af bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997 om jordbrugets anvendelse af gødning til reguleringen i medfør af nærværende lov for planperioden 1998/99 er det nødvendigt at fastsætte overgangsbestemmelser om beregning af bl.a. afgrøders forbrug og primolager af husdyrgødning.

Overgangsreglerne for de virksomheder, der i perioden 1. august 1997 – 31. juli 1998 var omfattet af bekendtgørelse nr. 624 af 15. juli 1997 om jordbrugets anvendelse af gødning fastsættes på grundlag af reglerne i denne bekendtgørelse.

For virksomheder, der ikke var omfattet af bekendtgørelse nr. 624, fastsættes eftervirkningen som 10 pct. af den totale mængde kvælstof i husdyrgødning og anden organisk gødning, der er brugt på virksomheden i planperioden 1998/99. For virksomheder, som registreres efter 1. august 1998, fastsættes eftervirkningen på grundlag af de gødningsmængder, som forbruges i den planperiode, virksomheden registreres i.

For virksomheder, der ikke var omfattet af bekendtgørelse nr. 624, eller som registreres efter 1. august 1998, fastsættes primolageret ved beregning eller ved måling.

For virksomheder, der ikke var omfattet af bekendtgørelsen eller som registreres efter 1. august 1998, kan forfrugten kun anvendes ved fastsættelsen af arealernes kvælstofkvote, hvis forfrugten dokumenteres ved markplan eller skitse fra forrige planperiode.

Der vil endvidere, jf. stk. 2, blive fastsat overgangsregler for virksomheder, der, jf. bekendtgørelse nr. 624, har forlænget planperioden 1997/98 til 30. september 1998 (forlænget planperiode).

For virksomheder, som anvender forlænget planpe-

riode i 1997/98 skal forbruget af gødning efter den 1. august 1998 og frem til 30. september 1998 henregnes til den forlængede planperiode 1997/98 og dette forbrug medregnes ikke i planperioden 1998/99. Tilsvarende vil kvælstofkvoten blive reduceret i planperioden 1998/99.

Til § 33

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Aftale om Vandmiljøplan II

Parterne er enige om, at målet med aftalen er at virkeliggøre den reduktion af markbidraget med 100.000 tons kvælstof, som er et afgørende led i Danmarks implementering af EU's nitratdirektiv.

Udgangspunktet for aftalen er DMU/DJF's skøn på baggrund af de hidtidige tiltag ved fuld efterlevelse: Ca. 63.000 tons, hvoraf halvdelen allerede er opnået.

Der er derfor enighed om at gennemføre de nødvendige tiltag for at opnå det, der mangler i at nå målet om de 100.000 tons, det vil sige ca. 37.000 tons.

De nødvendige tiltag er angivet i vedlagte skema med tilhørende bilag.

N-normen nedsættes med 10 pct., d.v.s. at der samlet er tale om et vægtet gennemsnit på 10 pct. for normen.

Endelig vil miljø- og energiministeren og fødevareministeren i folketingssamling 1998/99 fremlægge en handlingsplan til reduktion af ammoniakfordampningen fra landbruget. Parterne er stillet frit i forhold til den kommende handlingsplan.

Hvad angår den yderligere satsning på økologisk jordbrug er parterne enige om, at finansieringen drøftes i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger.

Parterne er enige om, at de i bilaget beskrevne foranstaltninger indarbejdes i den danske redegørelse for, hvorledes nitratdirektivet forudsættes opfyldt i DK.

Parterne forpligter sig til at gennemføre en bøde med faste satser på forbrug af kvælstofgødning udover de fastsatte sænkede gødningsnormer. Parterne er enig om at sigte mod en sats på 10 kr/kg N ved en overgødsning på op til 30 kg N/ha. Ved overgødsning med mere end 30 kg N/ha sigtes mod en sats på 20 kr/kg N. Der skal samtidig tilvejebringes et grundlag for en skærpet sanktions-praksis, jævnfør notat om en bødemodel vedrørende jordbrugets anvendelse af gødning.

Parterne forpligter sig til at indføre en generel afgift på kvælstofgødning, således at kun jordbrugere indenfor landbrug, gartneri og skovbrug, der undergives gødningsplanreguleringer,

kan erhverve afgiftsfri gødning. Afgiften fastsættes til 5 kr/kg N.

Såfremt drøftelserne med EU-kommissionen i forbindelse med den danske gennemførelse nødvendiggør ændringer, forpligter parterne sig til at foretage de nødvendige justeringer. For så vidt angår emner, der efter nitratdirektivet skal behandles i nitratkomitéen, forudsætter endelig stillingtagen en drøftelse og beslutning i komiteprocedure.

Med hensyn til harmonikravet vil Danmark forhandle med EU-kommissionen om en dispensation med henblik på at fastsætte krav om 230 kg N/ha for kvægbrug og 140 kg N/ha for øvrige brug. Harmonikravet ændres i overensstemmelse med nitratdirektivets tidsfrister. Regeringen vil i lyset af den kommende drøftelse med Kommissionen vende tilbage til parterne.

Parterne er enige om, at DMU og DJF efter udløbet af gødningsåret 1999/2000 afgiver en vurdering af, hvorvidt der samlet må forventes en reduktion af markbidraget på under eller over 100.000 tons med udgangen af år 2003.

I vurderingen indgår bl.a. udviklingen i handelsgødningsforbruget som indikator samt virkningerne af Santer-pakken.

Vurderingen skal foreligge senest 15. september 2000.

Regeringen fremlægger på basis heraf en redegørelse for hvilke initiativer, vurderingen giver anledning til.

I den forbindelse er parterne enige om, at såfremt DMU og DJF's vurdering peger på en væsentligt anden målopfyldelse i 2003 end forventet må indsatsen på baggrund af redegørelsen skærpes eller lempes så den forudsatte målopfyldelse nås herunder medvirke til den fornødne finansiering.

Hvis udvaskningen fra landbruget udvikler sig som forudsat i aftalen vil der ikke indenfor aftalens tids- og indholdsmæssige ramme blive tale om at stille yderligere krav til landbruget for så vidt angår kvælstofudvaskningen.

Endelig er parterne enige om, at DMU og DJF på tilsvarende måde efter afslutningen af gødningsåret 2002/2003 og senest den 15. september 2003 afgiver en vurdering, som behandles som beskrevet under pkt. 6.

Vedrørende finansieringen forpligter parterne sig til i forbindelse med de årlige finanslovsforhandlinger at fremskaffe finansiering til netto-merudgifter ved Vandmiljøplan II ved omprio-

ritering indenfor Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets samlede budgetrammer og det samlede statsbudget.

Bilag

Tabel. Miljøeffekterne og reduktionen i handelsgødningsforbruget er vurderet af DMU/DJF. De økonomiske vurderinger er foretaget af SJFI.

	Effekt i 2003, mindre udvaskning, tons N/år	Udtagne arealer, hektar	Erhvervs- økonomiske konsekvenser mill. kr./år	Samlede statsfinan- sielle omkost- ninger, mill. kr./år	Ekstra bevil- lingsbehov, mill. kr./år	Reduktion i handels- gødnings- forbrug tons
Vådområder	5.600	16.000		100	50	1.100
SFL områder	1.900	88.000		90	0	10.000
Skovrejsning	1.100	20.000		120	60	2.440
Bedre foderudnyttelse	2.400					-13.600
Skærpede harmonikrav, 2,3/1,4 ¹	300		30			600
Skærpede krav til udnyttelse af N i husdyrgødning, (5+5+X ²)%	10.600		200			26.000
Økologisk jordbrug	1.700	170.000		180	115 ⁴	17.600
Efterafgrøder på yderligere 6% af arealet	3.000	120.000	150			3.000
Nedsat N-norm, 10%	10.500		112			40.000
I alt	37.100	414.000	492	490	225	87.140
Forstærket kontrol ³				26	26	
I alt				516	251	

- 1) Harmonikrav på 1,4 til svinebruget opfyldes idag af de fleste fedesvineproducenter. For so- og smågrisproducenter vil dette kunne nås gennem forbedret fodereffektivitet.
- 2) Fem procent i gødningsåret 1999/2000, samt yderligere fem procent i gødningsåret 2001/2002. Ved midtvejsvurderingen for så vidt det er teknisk gennemførligt sættes udnyttelsesprocenten i 2002/2003 yderligere i vejret for at nå udvaskningsreduktionen på 10.600 tons i det omfang det ikke er muligt at nå målet ved blandt andet halmnedmulding, permanent brak og økologisk jordbrug.
- 3) De nye initiativer skal følges op af en forstærket kontrolindsats af Plantedirektoratet svarende til 26 mill. kr. i 1998 samt herefter årlige ekstraudgifter på 22 mill. kr.
- 4) Det ekstra bevillingsbehov på 115 mill. kr. årligt til økologi består af et arealtilskud på 105 mill. kr. årligt og et afsætningsfremmende tilskud på 10 mill. kr. årligt. Den forudsatte omlægning på 170.000 ha i perioden omfatter et i aftalen oprindeligt skøn på 120.000 ha. Hertil er senere tilføjet et mål på yderligere 50.000 ha. De nævnte 120.000 ha indebærer et ekstra bevillingsbehov på 55 mill. kr. årligt i forhold til det nuværende bevillingsniveau, mens de yderligere 50.000 ha indebærer et yderligere bevillingsbehov på 50 mill. kr. De nævnte tal er gennemsnitstal. I starten af omlægningsperioden vil de ekstra bevillingsbehov være forholds-mæssigt højere.

Vådområder til og med år 2003

Prisoverslaget er baseret på hidtidige erfaringer fra naturgenopretningsprojekter og svarer til omkostningerne ved at gennemføre Vest Stadil Fjord projektet. Hvis arealmålet skal fastholdes vil det kræve, at de økonomiske ressourcer reguleres i takt med evt. stigninger i jordpriserne.

Omkostningsoverslaget er tillagt omkostningerne til administration, jordfordeling, projektering, løn, overvågning m.v. Disse omkostninger skønnes til ca. 20 mio. kr. om året.

Det forudsættes, at der kan eksproprieres, i fald en enkelt eller nogle få lodsejere forhindrer et projekt, der i øvrigt er stor lodsejertilslutning til. Det forudsættes endvidere, at såfremt Justitsministeriet skulle finde at § 60 i Naturbeskyttelsesloven ikke giver den tilstrækkelige hjemmel til dette formål, præciseres § 60 i NBL, således at der tilvejebringes det fornødne hjemmelsgrundlag.

Det forudsættes, at miljø- og energiministeren, gennem et landsplandirektiv, udpeger de lavbundsarealer, der er potentielt egnede som vådområder, og sikrer at de gives en planlægningsmæssig status, der forhindrer at de kan anvendes på en måde, der umuliggør eller besværliggør genopretning af vådområder. Det forudsættes endvidere, at såfremt Planloven ikke giver tilstrækkelig hjemmel til dette formål, tilvejebringes det nødvendige hjemmelsgrundlag indenfor Planloven. De pågældende arealer udpeges samtidig til SFL områder.

Der sikres adgang til at regulere mulighederne for at afvande lavbundsarealer for at undgå at potentielle vådområder af den grund forhindres genoprettet. Dette gøres ved i indeværende folketingsssamling at ændre i vandløbsloven, således at private og offentlige udpumpningsanlæg (VL Kapitel 9) ikke kan godkendes ændret (omlagt) i lavbundsområder med henblik på yderligere grundvandssænkning.

Måltallet på 16.000 ha i 2003 forudsætter at konkurrerende arealanvendelse ikke intensiveres.

Forudsætningen for den skønnede effekt for kvælstoffjernelse er at vådområderne etableres som beskrevet i notat nr. 1 og nr. 51.

Fordelingen på ministerieområder afklares efterfølgende.

SFL områder

Indgåelse af aftaler med landmænd i det angivne omfang forudsætter et øget aktivitetsniveau fra amternes side og en større interesse fra landmændenes side set i forhold til resultatet af indsatsen i det første år. Der vil være behov for en fortsat intensiveret informationsindsats, som forventes gradvist at øge interessen for ordningerne.

Der vil blive gennemført en midtvejsevaluering af udlægningen af ordningerne til amterne. Såfremt forventningerne i forbindelse med udlægninger ikke skønnes at blive opfyldt, gennemføres en ændret amtlig deltagelse i administrationen således, at Bloktilskudsmodellen afløses af 1996-administrationsmodellen.

Hvis foranstaltningerne i ordningen i højere grad koncentrerer på mvj-foranstaltninger med maksimal reduktionseffekt på kvælstofudledningen, vil effekten af indsatsen blive større pr. hektar, der er omfattet af ordningen (fra et niveau på gns. 21,5 kg/ha til omkring 30 kg/ha). Udgifterne vil imidlertid være gennemsnitligt 3.000 kr. dyrere årligt pr. hektar ved anvendelse af foranstaltninger, der reducerer kvælstofudledningen med 20 kg mere pr. hektar end det gennemsnitlige niveau. Der er således ikke garanti for et positivt nettoresultat inden for det afsatte budget. Der kan derfor under denne mulighed blive behov for ekstra bevillinger.

Derudover vil det blive overvejet at øge tilskudssatserne for de relevante foranstaltninger. Dette kræver EU-godkendelse, idet tilskuddet skal dække et påviseligt omkostningstab ved den pågældende dyrkningsforpligtelse. Med de nuværende EU-medfinansieringsniveauer ville der blive tale om 100 pct. national finansiering, og der kan også under denne mulighed blive behov for ekstra midler.

Skovrejsning

Da omkostningerne er baseret på dagens priser er det for at opnå den forudsatte effekt nødvendigt at sikre en løbende indeksregulering af bevillingernes størrelse.

Omkostninger til administration er indregnet i bevillingsoverslaget. Det skønnes, at der vil være øgede administrationsomkostninger på ca. 3 mill. kr. om året.

Ved opgørelse af bevillingsbehovet på 120 mill. kr. for 25.000 ha forudsættes at der er tale

om privat skovrejsning med tilskud, som kan igangsættes umiddelbart, idet der er et overskud af interesserede private. Statslig skovrejsning indebærer udgifter til erhvervelse. Inklusive erhvervelsesudgifter vil bevillingsbehovet til statslig skovrejsning typisk øges med mellem 0 og 60 % i forhold til den private tilplantning – alt efter graden af kommunal medfinansiering. Kommunal medfinansiering af bynære, grundvandsbeskyttende statsskove bliver mere og mere udbredt – typisk med en medfinansiering på 50 % af erhvervelsesudgifterne. Ved kommunal medfinansiering på 50 % er privat skovrejsning og statslig skovrejsning omtrent lige udgiftskrævende.

Det forudsættes at fordelingen af bevillinger mellem privat og statslig skovrejsning kan reguleres løbende.

Bedre foderudnyttelse

En sænkning af kornprisen som følge af Sarter-pakken og uændret proteinpris medfører en reducere af den økonomisk optimale proteintildeling i husdyrbruget.

Regeringen vil arbejde for at udvikle et grønt regnskab for landbrugsbedrifter, eventuelt i kombination med differentierede harmonikrav, som kan medvirke til at fremme en effektiv udnyttelse af kvælstof i foderet.

Skærpede harmonikrav

Med hensyn til harmonikravet vil Danmark forhandle med EU-kommissionen om en dispensation med henblik på at fastsætte krav om 230 kg N/ha for kvægbrug og 140 kg N/ha for øvrige brug. Regeringen vil i lyset af den kommende drøftelse med Kommissionen vende tilbage til parterne.

De gældende danske regler om harmonikrav vil blive ændret – om nødvendigt ved lov.

Skærpede krav til udnyttelse af N i husdyrgødning

Der henvises til fodnote 2 i Tabellen.

Økologisk jordbrug

Det forudsættes, at det økologisk drevne areal stiger med 170.000 ha i alt frem til år 2003. Der er således tale om væsentlig forøgelse i forhold til den hidtidige udvikling. Aftalen er baseret på, at der omlægges 20.000 ha om året svarende til

120.000 ha. Aftalen omfatter endvidere en målsætning om at omlægge yderligere 50.000 hektar indenfor aftalens tidsramme.

Derudover er udviklingen i den økologiske fødevarerproduktion nu nået til et stadium hvor der er behov for at stimulere udviklingen gennem en koordineret afsætningsstrategi for de økologiske fødevarer såvel i forhold til hjemmemarkedet som i forhold til eksport.

Dette indebærer, at der skal sættes øget fokus på udviklingen af en afsætningsfremmestrategi for de økologiske produkter.

Der er behov for at styrke aktiviteten over for især de små og mellemstore virksomheder inden for det økologiske produktionsområde.

Et middel til at fremme denne udvikling er at etablere en rejsehøldsordning, der skal bistå de små og mellemstore virksomheder ved at etablere en afsætningsstrategi for deres økologiske produktion.

Der afsættes 10 mio. kr. over 5 år til afsætningsfremme ved hjælp af en rejsehøldsordning.

Efterafgrøder

Seks procent af basisarealet skal udlægges med en græsefterafgrøde etableret i en kornafgrøde om foråret, målt som et gennemsnit over en årrække, og gennemsnittet må aldrig blive under 6 pct..

Den langsigtede effekt på handelsgødningsforbruget af seks procent efterafgrøder vil være en nedgang på 3000 ton/år, heri er dog ikke indregnet ændringer i sædskiftet.

Arealet med efterafgrøder indskrives om foråret i landmandens sædskifte- og gødningsplan. Plantedirektoratet kan ved kontrolbesøg på bedriften kontrollere arealet med efterafgrøder på tilsvarende måde, som man kontrollerer arealet med efterafgrøder under de miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger.

Overtrædelse af ordningen straffes med bøde.

Arealer med efterafgrøder omfatter alene arealer, som er udlagt med en efterafgrøde og som anvendes til en vårsædsafgrøde det efterfølgende forår. Dette betyder, at arealer med græsudlæg til græsmarker, græsfrø og brak, ikke medregnes i arealet med efterafgrøder.

Nedsat N-norm med 10 procent af den nuværende norm.

N-normen nedsættes med 10%, d.v.s. at der

samlet er tale om et vægtet gennemsnit på 10% for normen. Nedsættelsen iværksættes fra gødningsåret 1998/99.

I forbindelse med de skærpede krav revideres og lovfæstes reglerne om gødningsregnskaber, hvilket medfører øgede udgifter til kontrol og administration jævnfør opdateret bilag 100 af 4. februar 1998.

Regionale foranstaltninger

Drikkevandsudvalget har tilkendegivet, at der ud over den generelle beskyttelse er behov for en yderligere beskyttelse i de områder, der er særlig følsomme over for nitratforurening.

Endvidere har Kommissionen i åbningsskrivelsen af 14. november 1997 peget på, at de danske oplysninger til Kommissionen om de danske nitratproblemer og regeringens hidtidige foranstaltninger til reduktion af nitratforureningen ikke i tilstrækkelig grad inddrager det regionale aspekt.

Følgende virkemidler skal anvendes:

Regionalplanerne skal yderligere indeholde en udpegning af følsomme indvindingsområder (herunder nitratfølsomme indvindingsområder), indsatsområder (hvor det findes, at en særlig indsats til beskyttelse af vandressourcerne er nødvendig til sikring af drikkevandsinteresserne) samt en prioritering af indsatsområder. Amterne

skal have pligt til senest i forbindelse med regionplanrevision 2001 at udpege nitratfølsomme indvindingsområder.

For hvert indsatsområde skal amtsrådet have pligt til at udarbejde en indsatsplan, der skal indeholde en detaljeret opgørelse over behovet for beskyttelse og retningslinier og tidsplan for myndighedernes indsats til opnåelse af denne beskyttelse.

Kommuner og amter skal have mulighed for mod erstatning at pålægge rådighedsindskrænkninger, herunder dyrkningsrestriktioner i nitratfølsomme indvindingsområder, hvis den eksisterende landbrugsdrift medfører en så høj belastning af den pågældende ressource, at det er nødvendigt at gribe ind for at sikre drikkevandsinteresserne. I visse tilfælde kan rådighedsindskrænkningerne være så omfattende, at en hel eller delvis overtagelse af ejendommen vil være rimelig. Procedurene for fastlæggelse af rådighedsindskrænkninger følger reglerne i lov om offentlige veje. Det samme gælder erstatningsfastsættelsen, herunder spørgsmålet om hel eller delvis overtagelse, som således afgøres af taksationsmyndighederne.

Der er enighed om, at der i indeværende folketingssamling tilvejebringes det nødvendige hjemmelsgrundlag for at gennemføre ovennævnte foranstaltninger.

Fødevareministeriet

Den 17. februar 1998

**Notat
om en bødemodel vedrørende
jordbrugets anvendelse af gødning.**

I fortsættelse af bilag 86 beskrives efterfølgende en model for et bødesystem.

Et bødesystem vil give mulighed for større fleksibilitet i gødningsplanreguleringen. Der vil dog også under et bødesystem være behov for en opstramning af en række elementer i gødningsplanssystemet, f.eks. skærpede dokumentationskrav, bortfald af konsulenterklæringer, færre normer og større præcision i normfastsættelsen. Den større fleksibilitet vil blive modsvaret af mindre miljøvirkning.

1. Lovudformning og administration m.v.

Det foreslås, at der i loven gives bemyndigelse til den nødvendige udfyldelse af bestemmelserne i bekendtgørelse samt til nødvendige årlige ændringer af hensyn til indarbejdelse af kvælstofprognose, nye forsøgsresultater o.lign.

I loven optages hjemmel til at etablere et register over bedrifter, som omfattes af gødningsregnskabsreguleringen.

Som element i oplæg til udmøntning af aftalen om reduktion af landbrugets udledning af kvælstof anføres, at der i bemærkninger til loven skal angives indikativniveauer for bød størrelser, samt at sanktionspraksis skærpes. En dom fra Vestre Landsret danner p.t. grundlag for bød størrelsen i overgødskningssager. Landmanden havde overgødsket med 935 kg kvælstof. Bøden var 8.000 kr., svarende til ca. 8 kr./kg N ved en simpel omregning. Udviklingen indenfor retspraksis har herefter imidlertid tenderet mod standardbøder uden tæt sammenhæng med den konkrete overgødskning. Således sanktioneres overgødskning op til 500 kg med 5.000 kr., op til 2.000 kg. med 8.000 kr. og overgødskning derover med 14.000 kr. Den højeste bødesats er netop stadfæstet af Landsretten. I den pågældende sag havde landmanden overgødsket med 2.451 kg kvælstof, svarende til ca. 6 kr./kg N.

Det foreslås, at der tilvejebringes grundlag for, at fremtidig bødepraksis tager udgangspunkt i, at overgødskning sanktioneres med 10 kr./kg N for overgødskning op til 30 kg N/ha og der-

over med 20 kr./kg N, og således at bøden gøres porportional med overgødskningen/miljøbelastningen.

Det foreslås, at en forældelsesfrist på 4 år anføres i lovtæksten. Da indsendelse af gødningsregnskab sker op til 10 måneder efter, at sidste gødskning har fundet sted, giver den almindelige 2 års forældelsesfrist i straffeloven kun meget kort tid til at behandle ca. 65.000 sager.

For at fremskynde sagsbehandling og sanktionering, foreslås der i loven indført mulighed for udstedelse af administrative bødeforlæg. Administrativ bødeforlæg bringes først i anvendelse, når der foreligger fast domspraksis for bød størrelsen.

Reglen om, at Plantedirektoratet kan kræve at få forevist alle dokumenter, der kan have betydning for bedømmelsen af, om der foreligger en overtrædelse, foreslås strafsanktioneret, hvilket ikke er tilfældet i den gældende bekendtgørelse.

Det foreslås, at der stilles krav om, at leverandører af varer med et afgiftspligtigt kvælstofindhold, jf. forslag om lov om afgift af kvælstof indeholdt i gødninger m.m. (§ 21, stk. 5) årligt skal indberette oplysning om deres afgiftsfri leverancer til Plantedirektoratet. I det omfang det er muligt, omfatter direktoratets adgang til disse oplysninger også en elektronisk adgang hertil.

For at skærpe kontrollen mht. jordbrugerens oplysninger om køb af handelsgødning m.v. foreslås det, at Plantedirektoratet på anmodning kan få adgang til oplysninger om salg af gødning fra virksomheder, der ikke er omfattet af reglerne om udarbejdelse og indsendelse af gødningsregnskaber.

2. Opstramning af gødningsplanssystemet**A. Bedrifter omfattet af reglerne om gødningsanvendelse**

I henhold til gældende regler om jordbrugets anvendelse af gødning (regler om gødningregnskab m.v.) er alle bedrifter med et samlet areal over 10 ha omfattet. Endvidere er bedrifter under

10 ha omfattet, hvis de har en større produktion af husdyrgødning end der må udbringes på bedriftens areal. Frugtplantager, skovbrug og væksthushagterier er ikke omfattet.

Den nye lovgivning om jordbrugets anvendelse af gødning vedrører som udgangspunkt alle virksomheder, der driver erhverv inden for planavl, husdyravl, skovbrug eller kombinationer heraf. Visse typer af virksomheder, f.eks. bedrifter, der anvender organisk gødning, skal ubetinget omfattes af loven. For øvrige virksomheder er det frivilligt, om de vil lade sig registrere med henblik på at blive omfattet af loven. Virksomheder, der omfattes af loven, fritages for kvælstofafgift.

B. Planperiode

Kvælstofbehov og kvælstofforbrug opgøres for planperioden 1. august til 31. juli. For afgrøder, der skal tilføres kvælstof efter 31. juli, opdeles afgrødenormerne, således at kvælstofbehovet efter 31. juli indregnes i næste planperiode. Dette forslag vil gøre den administrative kontrol mere entydig og enklere.

C. Behovsfastsættelse

Bedriftens samlede kvælstofbehov fastsættes ud fra kvælstofbehovet for de enkelte marker på grundlag af følgende faktorer:

- afgrøde og forfrugt
- klimaområde
- jordbonitet
- forventet udbytte
- gødningstildeling bestemt af vurderinger
- konsulerterklæring
- eftervirkning af husdyrgødning og anden organisk gødning, der er tildelt forrige høstår.

Afgrødekategorierne (forfrugt+afgrøde) opretholdes. Kvælstofbehovet opgøres ved gødningsplanlægningen senest den 31. marts i planperioden. I tilfælde af, at den oprindelige gødningsplan ændres, præciseres det, at det ændrede kvælstofbehov skal opgøres på grundlag af afgrøderne på en nærmere bestemt dato, f.eks. 1. juni. Ved anvendelse af afgrødekategorier med forfrugter m.v. skal forfrugter kunne dokumenteres ved markplan over forrige planperioder. Samtidig fastsættes fællesnormer til erstatning for vejledene normer/god landmandspraksis. Fællesnormerne skal anvendes, hvis der ikke er fastsat en specifik norm for den pågældende

afgrøde, eller hvis en eventuel forfrugt ikke kan dokumenteres.

Klimaområder, bonitetskategorier m.v.

Differentiering for klimaområder (nedbør m.v.) opretholdes uændret.

Den skønsmæssige fastlæggelse af bonitet på den enkelte bedrift på markniveau vanskeliggør en tilsidesættelse af en fejlagtig fastlæggelse. En fejlagtig fastlæggelse har dog begrænsede konsekvenser for opgørelse af bedriftens kvælstofbehov. Differentiering efter bonitet har betydning for opretholdelse af den årlige kvælstofprognose. Differentieringen opretholdes.

Korrektion for højere forventet udbytte kan kun foretages, hvis der foreligger dokumentation i form af salgsfakturaer el.lign. Der bliver ikke mulighed for korrektion af grovfoderafgrøder.

Gødningstildeling bestemt af vurderinger

Brødtillæg til vinterhvede og fradrag for maltbyg

Det fastsættes i bekendtgørelsen hvilke sorter, der er egnede som brødhvede. Fradrag for maltbyg bortfalder.

Normer for juletræer og tillæg for farvegødskning

Der fastsættes kun en norm for juletræer uafhængig af træernes alder. Normen skal endvidere gælde for pyntegrønt. Endelig foreslås, at tillægget for farvegødskning falder bort.

Normer for kløvergræs

Der fastsættes én norm for kløvergræs uafhængigt af det procentvise indhold af kløver. Normen sættes til den eksisterende norm for slætgræs med 10-30% kløver. Normen sættes dog til 0 ved en kløverprocent på over 50%. En særskilt norm for rent græs opretholdes.

Konsulerterklæringer bortfalder. I ekstreme vejrligs tilfælde (sandflugt, oversvømmelse etc.) kan gødning bortfyge eller blive udvasket. Konsulerterklæringer vil dog i sådanne situationer kunne anvendes under forudsætning af, at det overfor Plantedirektoratet kan sandsynliggøres/dokumenteres, at der er tale om ekstreme vejrligs tilfælde, og under forudsætning af Plantedirektoratets accept heraf.

Eftervirkning

Dispensationsmuligheden for eftervirkning af husdyrgødning falder væk. Der er ikke p.t. givet dispensation for eftervirkning. Endvidere vil en ændret opgørelsesmetode medføre kontrolmæssige vanskeligheder, da der skal anvendes oplysninger fra flere år.

D. Gødningsforbrug

Husdyrgødningsnormer

Muligheden for at få godkendt andre normsæt i edb-systemer til beregning af kvælstofindholdet i husdyrgødning falder væk.

Produceret husdyrgødning

Der fastsættes præciserende regler for opgørelse af årsdyr og producerede dyr m.v. i bekendtgørelsen. Mulighed for korrektion af kvælstofindhold i gødning opretholdes på trods af at der i beregningerne indgår skønsmæssige elementer.

Korrektion af husdyrgødningsproduktion

I det gældende system kan der ses bort fra den mængde husdyrgødning, der vedrører den tid, dyrene går ude. Korrektionen er skønsmæssig. I den gældende norm for afgræsningsgræs er kvælstofbehovet nedreguleret i forhold til normen for slætgræs, for i en vis udstrækning at tage højde for den husdyrgødning, der tilføres græsmarken, når dyrene går ude.

3. Administrative konsekvenser

Mill. kr.	1998	1999	2000	2001/2002
Bødemodel				
Løn	2,5	2,5	12,4	12,4
EDB ¹⁾	10,0	4,0	-	-
Bygninger	-	9,2	-	-
Inventar m.m.	-	1,0	-	-
I alt	12,5	16,7	12,4	12,4
Indkaldelse af ekstra 35.000 regnskaber				
		3,1	3,1	3,1
Genopretning af finanslovens grundbevilling				
		6,4	6,4	6,4
Total	12,5	26,2	21,9	21,9

¹⁾ Eksklusiv udgifter til generelt gødningsafgiftsregister. (Etableres af told og skat)

Det foreslås, at korrektion for udegående dyr falder bort, idet den tid, dyrene går ude, i et vist omfang bygger på en skønsmæssig fastsættelse, og det er vanskeligt at gennemføre en kontrol af, hvor længe dyrene har gået ude.

Til gengæld foreslås den særskilte norm for afgræsningsgræs afskaffet. En fælles norm for slætgræs og afgræsningsgræs fastlægges ud fra det samlede behov til græsset uden hensyntagen til, om kvælstofgødningen kommer fra udegående dyr eller fra andre former for gødning.

Husdyrgødningsaftaler

Afgivere skal indhente skriftlige bekræftelser hos modtagerne af husdyrgødningen. De skriftlige bekræftelser skal indsendes i forbindelse med den årlige indsendelse af gødningsregnskab. Dette vil øge muligheden for en effektiv krydskontrol.

For på tilsvarende vis at effektivisere kontrollen med jordbrugets anvendelse af slam skal slamproducenten årligt indberette samtlige slamleverancer med angivelse af modtagers navn, slammængde etc.

Den teoretiske beregning af bedriftens opnåede udnyttelsesprocent falder væk.

Ultimolager

Bedriftens ultimolager må maksimalt udgøre 50% af årsproduktionen af husdyrgødning for den samme planperiode.

Skatteministeriets notat om indirekte afgift på forbrug af kvælstofgødning udenfor jordbrug omfattet af gødningsregnskaber

Der indføres en indirekte afgift på forbrug af kvælstof udenfor jordbrug omfattet af gødningsregnskaber.

Afgiften opkræves af grovvarerhandelen – producenter eller importører – af kvælstofgødning ved salg til anvendelse her i landet eller ved forbrug for egenimportører. Jordbrugere, der ved købet af gødningen oplyser, at de er omfattet af gødningsregnskabsreglerne, kan købe gødningen uden afgift. Grovvarerhandelen skal føre regnskab over, hvem der køber uden afgift, og stille disse oplysninger til rådighed for Plantedirektoratet, der administrerer gødningsregnskaberne. På fakturaer for afgiftsfri gødning skal køber gøres opmærksom på, at den afgiftsfrie pris har været under forudsætning af, at jordbrugeren er med i gødningsregnskabsystemet, og at køber har pligt til at give sælgeren oplysning om, hvis denne forudsætning ikke er op-

fyldt.

Alle andre end jordbrugere i gødningsregnskabsystemet vil blive belastet af afgiften. Det gælder også forbrug af gødningsstoffer til andet end gødningsformål herunder f.eks. urea til vej-anlæg.

Afgiftsatsen vil være på 5 kr./kg N. (Gør det uøkonomisk at købe over husholdningsbudget ved en bøde på 10 kr./kg N af merforbrug).

Forbruget af gødning uden for jordbruget skønnes ved de nuværende priser til 5.000 tons N. årligt.

I et beskedent omfang vil der være visse jordbrugere, der ikke laver gødningsregnskaber, der vil blive belastet af afgiften, f.eks. fordi der i gødningsregnskabsreglerne er bagatelgrænser og den mindre jordbruger foretrækker at betale afgift i stedet for at føre regnskab over et beskedent forbrug.

Provenu på helårsbasis vil udgøre ca. 25 mill. kr. under forudsætning af nogenlunde uændret salg.

F. t. l. om jordbrugets anvendelse af gødning

Skriftlig fremsættelse (16. april 1998)

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen):

Jeg skal herved for det høje Ting fremsætte:

Forslag til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

(Lovforslag nr. L 58).

Lovforslaget er en opfølgning på regeringens aftale med SF, V, K og CD om Vandmiljøplan II. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse, lov om naturbeskyttelse, lov om vandløb og lov om planlægning og forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v., lov om miljøbeskyttelse og lov om planlægning, som begge fremsættes af miljø- og energiministeren, og forslag til lov om afgift af kvælstof indholdt i gødninger m.m., som fremsættes af skatteministeren, som alle er et led i opfølgningen på opfyldelse af aftalen om Vandmiljøplan II.

Aftalen om Vandmiljøplan II indeholder en række forskellige initiativer, bl.a. øgede bevilninger til genopretning af vådområder, skovrejsning, økologisk landbrug og til anden miljøvenlig landbrugsdrift. Derudover omfatter planen en generel reduktion af gødningstilførslen, bedre udnyttelse af næringsstofferressourcerne i form af krav om bedre udnyttelse af kvælstof i husdyrgødningen, skærpede harmonikrav og indførelse af et krav om 6% græsefterafgrøder.

Formålet med nærværende lovforslag er en gennemførelse af ovenstående aftale. Der etableres en sammenhæng imellem afgiftssystemet og gødningsplanreguleringen, hvorefter alene virksomheder, der er registreret i gødningsplan-systemet, kan erhverve afgiftsfri gødning. Lovforslaget skaber således grundlag for en tilpasning af de hidtidige regler om jordbrugets anvendelse af gødning, som blev gennemført som et resultat af Handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget.

Forslaget til lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække lovfæster gødningsregnskabsreguleringen og danner grundlag for en sænkning af kvælstofnormen. Der foreslås en skærpet sanktionspraksis i form af faste bødestørrelser ved overgødskning samt et øget bødeniveau. Der foreslås endvidere fastsat krav til udnyttelse af kvælstof i husdyrgødning og krav om efterafgrøder.

I den udstrækning en opstramning af harmonikravene for svinesektoren medfører øget arealkrav vil Fødevarerministeren vurdere konsekvenserne heraf.

Idet der i øvrigt henvises til lovforslaget med bemærkninger, anbefales det til Folketingets velvillige behandling.